

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egy évre 10 frt — kr.
Fél évre 5 " — "
Negyed évre 3 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR**.
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**.

Hirdetési díj:

Met hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzőr hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr

Petőfi apotheosisa.

Lapunk tegnapelőtti — július 6-iki — vezércikkében már megemlékeztünk arról, hogy a Magyar Nemzet halhaatlan költője halálának felszázados ünnepét, az ő apotheosisává avatja a nemzeti kegyelet. Országszerte mindenütt megtartják ez ünnepet tárgyához méltóan... Debreczen, a legmagyarabb város is megtartja s miután a képviselőházban maga **Wlassics** közoktatási miniszter hozzácsatlakozott **Rátkai László** képviselő tárgyu, **Julius 4-ikén** tett lelkes indítványához — hisszük, hogy most Debreczen város **Petőfi-tiszteletői** — s ki lenne nem az — pártkülönbég nélkül fogják ez ünnepélyt minét szebbé, minél kegyetesebbé tenni.

Mi nem erőlködünk tovább e tekintetben többet, szebbet, jobbat mondani, mint ami a képviselőházban **Rátkai László** és **Wlassics** ajkairól elhangzott. Azért minden további magyarázatot nélkül ide írtatjuk ama nemzeti közelismerést kinyert beszédeket:

Rátkai László: E hó 31-én lesz 50 éve, hogy **Petőfi Sándor** S-gesvárott elvérzett. **Petőfi**nek, hogy emléke el ne homályosodjék, már nincs arra szüksége, hogy a kegyelet virágot hordjon sirjához, neki már régen meghódolt a halhatatlanság. De **Petőfi** nemcsak minden idők legnagyobb lírikusa, hanem a magyar hazaszeretnek fenséges megnyilatkozása, glóriás alakja volt a hazájáért meghaló hősnek és meg is halt a csatatéren, akkor, midőn nemzete szabadságáért, alkotmányáért küzdött két egyesült zsarnoki hatalom nagy ereje ellen. (Tetszes.) Az ő dalai mindenkor a hazaszeretet forrásai les nek, művei legyenek azok diszkiadásban, vagy egyszerű kítésben, mindig diszkiadások, mert ha láttatlanul is,

ott ragyognak azon füzetekben a vércseppek, mint drága gyöngyök, melyeket a csatatéren elhullatott. Ha sorsát nézi az ember, majdnem arra a tudatra jut, hogy az alkotó szinte gondolkodott, hogy e nagy kincset, mely nemzetnek adja és arra jött rá, hogy nem adhatja másnak, mint a magyarnak, mert egy nemzetnek sincs szüksége a hazaszeret nagy érzésére annyira, mint ennek a társtalanul és magányosan álló nemzetnek. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Egy nemzetnek sincs szüksége annyira, mint épeu a magyarnak, melynek mintegy hivatása, hogy a szabadságnak örökkön küzdő, örökkön vérző martirja legyen! Most már ha kérdem én, hogy az ő dalai és az ő művei a hazaszeretnek forrásai, akkor kérdem én, hogy minden magyar politikának és minden magyar nemzeti közoktatásnak mi az alphája és az omegája? Nem-e a hazaszeret kérdése? Ha pedig ez az alphája és ez az omegája, akkor önként következik belőle, hogy a magyar törvényhozásnak ezen az emlékünnepem meg kell jelennie. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ezekről látható tehát, hogy ezen a 50 éves évfordulón megtartandó ünnepélyen a magyar törvényhozásnak nemcsak meg lehet jelennie, hanem meg kell jelennie; elengedhetetlen kötelesség, hogy a magyar törvényhozás és a magyar nemzet ezen az 50 éves évfordulón ott legyen, mert nemcsak **Petőfi** szobrara teszi le megemlékezésének koszoruját, hanem a nagy időkre is, amely nagy idők előidézésében neki része volt, a mely nagy idők tették a nemzetet nemzetté, a mely nagy időkben alakult meg a magyar parlament, a mely parlamentnek mi most utódai vagyunk.

Nem szándékozom részletes indítványokat tenni arra nézve, hogy mi legyen a magyar törvényhozásnak kötelessége az emlékünnepel szemben, mert azt hiszem, hogy egy a magyar kormány, mint a magyar törvényhozásnak és irodalomnak és magának a társadalomnak, vagy mondjuk ki egyszerűen, a magyar nemzetnek együtt kell éreznie: kezét

kell fognia. (Helyeslés a szélső baloldalon.) De nem szándéksom részletes indítványokat tenni azért sem, mert nem akarom, miután **Petőfi** mindnyájunk kincse, hogy a **Petőfi**-kérdés politikai kérdéssé tévessék. (Helyeslés.) **Petőfi** legyen mindnyájunké, a mely tiszteletben, a mely szeretetben, a mely hálaérzetben közöztünk különbség nincs. Ugy vagyok meggyőződve és úgy érzem, hogy nincs is reá szükség, mert a t. kormány tudni fogja a saját kötelességét, hogy e nagy emlékek mivel tartozik.

Tisztán csak egy-két gondolat, egy-két eszmét akarok felujítani, a nemzetnek egy-két mulasztását akarom felemlíteni. Nemde szeretünk parlamenti vitáinkban Angolországra hivatkozni? Ménjünk Angolországba. Angolország az ő halhatatlan óriásával **Shakespeare** **Vilmos**sal szemben házat épít, hogy emlékeit összeszedhesse, hogyha lehetséges, minden kis tárgyat, mit ez a halhatatlan nagy alak érintett, a mely ez által varázssá válik, megőrizhesse; de masrészt, ha nézi, hogy az ő nagy fiának műveit a művelt nemzetek miként fordítják le, miként adják ki, miként teszik közkinccsé, mintegy tükörben saját dicsőségét nézegeti. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Magyarországon — nem vádként mondom — tudjuk, hogy az akadémiában van egy „**Göthe**” szoba, tehát a német nagy írónak emlékeit őrzí a magyar akadémia, de ha ezt teszi, arra feltétlen követelmény az, hogy **Petőfi**-szoba is legyen (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.), mert a mi a világhosszot illeti, **Petőfi** felér ezzel a nagysággal (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) és magyar, a mieink!

Petőfi költeményeinek a kiadási joga eddig az **Athenaeum** részvénytársaságé volt. 50 év elmúltával a magyar törvények értelmében az felszabadult és közkinccsé lett, azonban kiadásai — még a legolcsóbb is — két koronán alul nincsenek. Az igaz, hogy könnyen hozzáférhetők a művelt társadalomnak, de nem a szoros értelemben vett szegény népnek. A nép **Petőfi** nagy kincseiből alig élvez valamit, csak néha

Öt nyelv.

Írta: **Maurice Montegut**.

— Öt nyelv! kiáltott fel **Gruean** ur a csodálkozás hangján. Öt nyelvet beszél?

— Igen, nem számítva hozzá anyanyelvét a francziát. Ime beszél: angolul, németül, spanyolul, olaszul és oroszul... oroszul; érti?

— Oroszul is?

— Igen, oroszul, ismételte ünnepélyesen **Pitois** asszony. Nos, mit szól hozzá?

— Ez mindent tulszárnyal, ismerte el **Gruean** ur. Ez a huszonhatodik csoda! Öt nyelven beszélni 20 éves korban...

— Huszonegy éves volt tegnapelőtt, javított ki **Pitois** asszony. És szép, mint az angyalok, sőt még ezeknél is erényesebb, Péld. nincs pénze...

— Mit tud?

— Tudományát boldogult édes atyjától szerezte, aki birneves philologus volt... Ettől ugyan nem lehet meggazdagodni, de mégis becsületes mesterség.

— Bizonyosan, helyesle **Gruean** ur. De mégis miből él?

— Ő és anyja, az én derék barátóm

leánya munkájából tartják fenn magukat. Könyvkereskedők és újságok számára fordít ez hoz valamit. De mondjuk ki valóban: ö nélkülözésekből él.

— Zavaros életmód, sóhajtott **Gruean** ur a ki rózsás és kövér állapotban tündökölt. Rossz élelmérés... Mindez a mit ön mondott nekem, rendkívül meghatótt és daczára ötven éveimnek, most történik meg velem először, hogy nem látom rémképnek a házasságot. Egyszerűen ön be mutat engem **Baquet Noémi** kisasszonynak és édes anyjának.

— Ön aranyos szívű ember, mondá **Pitois** asszony. És boldog lesz oly igaz, minthogy **Caroline** a nevem és Istent hiszek!

Gruean a keresztényi hit e nyílvánulása folytán arra érezte magát indíttatva, hogy el-távozzék. Az üzlet meg volt kötve.

Gruean daczára ötven évének. jó szinben volt és nagy vagyonnal birt, melyet szüleitől örökölt s mely az ő okos életelvei mellett csak nőtt és gyarapodott. Tul lévén az ifjuság első és második korszakán, ez az ideál nélküli ember úgy állott az életben, mint egy gond-nélküli fiú.

Az egyedüllét nem ártott neki, lehet mert tulajdonképpen soha sem volt egyedül, a nappalokat ünnepélyeken s mulaságokban töltötte el, az éjjeleket az asszonyi nem köny-

nyelműségének szentelte. De egy decemberi reggelen, felébredésekor úgy érezte, hogy a feje gyenge, a gyomra nehéz, a lába nem erős többé, lélekzése rövid, arczbőre fakó-szürke, szemei szintelének, haja szürke és hirtelen úgy tetszett neki, hogy jobb volna egészességét csak egy személyre pocsékolni. Szüksége volna e y igazi őrzőre és ekkor tűnt fel neki először a házasság eszméje kivi-hetőnek és lehetségesnek mert így egyedül elkopva pusztulna el.

Kevés idő múlva, hogy **Gruean** ekként elismerte a társadalmi törvényeket, megtette az első lépést az által, hogy elment **Pitois**-hoz, ehez a csodálatos asszonyhoz. Ő értett a házassághoz. Az egész világot megakarta házasítani és gyakran sikerült is neki többet egyesíteni.

Házi tűzhelyénél nem volt boldog, férje sohasem okozott neki örömet, csak azon az egy napon, a mikor meghalt. E példa és a kellemetlen emlékek daczára is — nem mult el egy nap, hogy ne predikált volna a különböz fajok és nevek egyesülése érdekében; jártában, keltében dicsőségesen számított az általa létrejött házasságokat, melyek közül 15 elválással, 10 öngyilkossággal, 4 örüléssel végződött, csak egy maradt meg érintetlenül.

Ilyen eredmény mellett bátran építhette

hallunk tőle egy-egy dalt, a mely önkénytelenül is sikkará szöfött, de ilyenkor is alig tudja a nép, hogy ezek Petőfi kincsei. Ha milliókat tudunk áldozni fegyverekre, megvédjük a hazát; ha milliókat tudunk befektetni vasutainkba, hogy legyen kenyérünk és iparunk, a mely gyümölcsözni fog, akkor higgye el nekem a t. közoktatásügyi miniszter ur, hogy nagyon jó befektetés volna, ha az állam olcsón kiadná Petőfi munkáit, higgye el nekem a t. közoktatásügyi miniszter ur, hogy ez a befektetés erkölcsileg és szellemileg aranykalászt hozna a nemzetnek. [Élénk helyeslés a szélső baloldalon.]

A nemzet állított a nagy költőnek szobrot a fővárosban is, Segesvárott is. Azonkívül Segesváron, a harcmezőn, ott, a hol állítólag és köztudat szerint Petőfi sírja volna, egy kisebb emlék is van; e kisebb emlék őrzéséről a magánkegyelet gondoskodik, de nem a nemzet. És itt példát vehetünk Oroszországtól mely nemzetet szeretnénk a zsarnokság példaként előállítani. Oroszország Skariatín nevű tábornoka síremlékéhez, a ki szintén ott esett el, nyugdíjazott orosz katonákat állíttatott és ezekkel őrizteti ezt az emléket. Petőfi emlékének nincs senki őrzője, ha csak néha néha az orosz katonák szivességéből meg nem teszik, hogy gondozzák az ő sírját is.

Ez az érzés, ez a gondolat, a mely erre a tényre a magyar szívből támad, lehet kiengeztelő is, de lehet arcot piritó is. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Mindig bizonyos fajta érzéssel nézem, midőn a világ nagy nemzeteinél egy-egy költőnek, nagy halhatatlan dalóknak a szobrát vagy emléket leplezik le, mint siet ilyenkor a kormány, mint siet a közoktatásügyi miniszter, hogy megragadja az alkalmat, hogy hangot adjon a nemzet nevében a haladásnak és hódolatnak. Nálunk e részben még nem vagyunk elkenyeztetve s igen gyakran azt kell látnunk, hogy kormányunk csak Bécsben jelenik meg. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Azt látjuk, hogy a hódoló koszorukat oly szobrok talapzatánál teszik le, a melyek vagy nem ériutik a nemzet érzéseit, vagy igen gyakran a meglázkodásnak a fonnyadt virágai. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Nem akarom ebben a kérdésben megosztani érzéseinket, nem akarok ebben a kérdésben a t. kormányunk bármiféle indítványt tenni — a mint már interpellációm elején

megmondtam, — mert abban a tudatban vagyok, hogy a t. kormány és a t. közoktatásügyi miniszter ur fogja tudni, hogy ebben a kérdésben mi a teendője. Ezek a teendők állhatnak az e hó 31-én tartandó emlékünnepeleyn a törvényhozásnak megjelenésében, illetőleg küldöttségének megjelenéséből és állhatnak bizonyos mélyebbre ható és Petőfi emlékével szemben a nemzetet kötelező intézkedésekből, a melyeknek kiviteléhez természetesen hosszabb idő, csupán csak a megindítás gondolata kötetnék az ötvenedik évtorduló napjához.

Epen azért, minden részletes indítvány nélkül terjesztem a következő interpellációt a t. közoktatásügyi miniszter urhoz. (Halljuk! Halljuk! Olvassa.)

Interpelláció a közoktatásügyi miniszter urhoz!

Szándékozik-e a közoktatásügyi miniszter ur Petőfi Sándor halálának 50 éves évfordulója közeledtével a kormány nevében sürgősen előterjesztést tenni az iránt, hogy a nemzet és törvényhozása ezen az ünnepélyen hogyan legyen képviselve?

Továbbá az iránt, hogy a nemzet és törvényhozása halhatatlan költője iránti háláját méltón miként rója le? (Élénk tetszés és helyeslés a szélső baloldalon.)

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter beszede:

Azt gondolja, minden jó hazafi érzelmeivel hurrain szólott Rátkay, midőn Petőfi baláta 50-ik évfordulójának emléket felidézte a ház színe előtt. Azt hiszi, hogy a mit ő a nagy költőknek hatásáról mondott az is olyan, a mi fölött nincs itt a házban senki, ki ellenkező véleményben volna. Mindenki tudja, hogy a nagy költőknek a nemzeti érzés fejlesztésére minő rendkívüli hatása van, minő kulturális eszköz ez, minő hatalmasan kell ápolni ezt mindenkinék, kinek kötelessége a nemzeti kultúrának az ügyét előmozdítani s így különösen szólnak, aki ez idő szerint a kultura ügyeinek hivatalos őre.

Említette Rátkay, hogy a hazaszeretet kell, hogy legyen a közoktatás alfája és omegája. Ezt is vallja és nemcsak vallja, de teszi is és tetteivel is iparkodik bebizonyítani azt, hogy a hazaszeretnek át kell húzódnia az egész közoktatás minden ágazatában és fokozatában.

Azt is helyesli, hogy Rátkay azt mondta, hogy a Petőfi kérdést nem kell politikai kérdéssé tenni. Ez nagy hiba is volna: nem

is lehet ezt politikai kérdéssé tenni, mert Petőfi a nemzet egyetemének nagy költője, Petőfi a nemzet büszkesége és dicsősége, őt semmiféle part a maga részére le nem foglalhatja, mert Petőfi Sándor a nemzet egyeteméé és a nemzet egyetemének kell az ő emlékéről ahhoz méltóan gondoskodni. (Tetszés jobboldalon.)

Azt is mondotta Rátkay, hogy ilyen nemzeti és hazafias ünnepélyekről a kormány tavol szokta magát tartani. Nem tudja, hogy mire vonatkozhatik ez, de e tekintetben őt vád nem illetheti. Szólok megszokott ragadni minden ily alkalmat, hogy a kormányzatára bizott miniszterium képviselve legyen. Vagy maga szokott megjelenni ilyen ünnepélyeknél és maga tartja a beszédeket, vagy pedig kiváló egyénekkal képviselteti magát minden nevezetesebb kulturális ünnepnél. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Az interpelláció két kérdésből áll. Az egyik az, hogy szándékozik-e a közoktatásügyi miniszter Petőfi Sándor halálának 50 éves évfordulója közeledtével a kormány nevében sürgősen előterjesztést tenni az iránt, hogy a nemzet és törvényhozása ezen az ünnepélyen hogyan legyen képviselve.

Erre a kérdésre nézve a Ház engedelmével előterjesztéssel azonnal megteszi, (Halljuk! Halljuk!) a mennviben kéri a Hazát, engedje meg, hogy a Ház elnökevel és a jelentkező képviselők sorából álló küldöttséggel képviseltesse magát a Petőfi-ünnepélyen. (Általános helyeslés. Felkiáltások a szélsőbalon: Ész szorut is vigyen.)

Hogy a helye és ideje mikor és hol lesz, azt majd később fogják meghatározni és erre vonatkozólag a Hazát a rendező-bizottság értesíteni fogja. (Helyeslés.)

A másik kérdés az, hogy szándékozik-e szóló előterjesztést tenni az iránt, hogy a nemzet és törvényhozása halhatatlan költője iránti háláját méltóan miként rója le. Erre nézve azt hiszi, hogy a Petőfi-Társaság és általában az irodalmi körök a leghivatottabban annak előkészítésére, hogy mily módozat mellett rója le a magyar nemzet halhatatlan költője iránti háláját és kegyeletét. De részéről kijelenti, hogy a kormány e tekintetben közreműködését teljes készséggel ajánlja fel. (Általános helyeslés.) Kéri a Hazát, hogy válaszáat vegye tudomásul. (Általános élénk helyeslés.)

tovább legnagyobb öröme a jövő boldogság sátrait. Megcsipte Grueant és nem bocsátotta ki körmei közül. Az áldozat különben szeliden viselkedett és ezek a Baquet asszonyok nagyon elégedettek voltak.

Gruean távozott és az uton lelkesedéssel ismételtette magában:

— Őt nyelv! Őt nyelv! Őt nyelv! beszél a francián kívül!

Ket nappal később Gruean bemutatkozott abban a házban, ahol a boldogság várakozott rá. Baquet mamát fenségesnek, Noémiét szenvedélyesnek találta. Ez a fiatal teremtés 5 egymást követő mondattal üdözölte őt; a kedves vendég pedig nem is kételkedett a felett, az egyiket oroszul, a másikat angolul, a harmadikat spanyolul mondotta és így tovább, a mint azt önök is gondolhatják.

Gruean, aki sohasem volt képes érzelmeit a francia nyelv szabályai szerint kifejezni, óriási bámulattal tekintett az új csodára és már is házának hírességére gondolt, a mely tényleg az volna, ha ez a leány az ő felesége lenne.

Physikai szempontból valóban nagyon kívánatos volt ez az Isten kegyelméből való Noémie; nagy szeméin hosszú szempillák, arca finom, veszedelmesen bájos és gömbölyű. Gruean szerelemre lobbant és az maradt a nemsokára megtörtént házasságig s azután is.

Időközben rendkívül meglepték őt az előtte ismeretesnek vélt dolgok ellentmondásai. Például a híres philologus papa csak egyszerű tolmács volt, de hát minden mesterség jó, ha becsülettel csinálják. Másrészt Noémie 26 éves

volt, nem pedig 21; Gruean könnyen megvigasztalta magát, így szólván nagy böccsen: — A ketőnk közötti évkülönbég nem méltó figyelemre.

De hát végre is Noémie Gruean asszony-nyá lett. Házasságuk kezdetén urát és parancsolóját meglepte, hogy mennyire megveti a durva élvezeteket. S e meglepetésében kételkedni kezdett a saját értéke felett. Alig mult el egy reggel vagy este, hogy ne örült volna annak, hogy megnősült, de a hűség ördöge azt suttogta fülébe, hogy ez csak akkor volna valódi kincs, ha fényes körben, vagy tiszteletben csillogtatná felesége tudományát. De így valóban felesleges a nagy nyelvészeti tudás, ha senki sem tud felőle. Ezek után elhatározta, hogy a télen megnyitja szalonját és nyáron utazgatni fognak azon országokban, melyeknek nyelvét Noémie beszéli. A legelső alkalommal előhozakodott terveivel, melyek nem voltak minden varázs nélkül. Előre is örült a szép napok mulatásainak.

Kévéssel ezután Gruean szétküldte a meghívókat s felkérte minden egyes vendéget, hogyha örömet akarnak szerezni, hozzon mindegyikük magával egy idegent, a nagy európai államok képviselőjeit. És ezek után úgy gondolta, megtarthassa az első estélyt. Óriási sikere volt. Mindenféle faji és nemember ö-szeseregyelt szalonjukban s kifejezett érzelmeiket Gruean asszonynak, a ki mosolyogva válaszolt mindegyiknek a saját anyanyelvén.

Egy pillantás alatt körül vették, hizeleg-

tek neki és imádkák őt az orosz hercegek, a lordok, a spanyol grandok, olasz grófok és a német bárók.

Gruean kevélykedve felfujta magát s így gondolkodott:

— Ez itt, az én művem!

Ünnepélyei gyakorta ismétlődtek. Az újságok sokat beszéltek azokról. A nagykövetek is megfordultak házuknál. S ezek szerint Gruean asszony élete valóban szép volt. Ritka volt az a nap, hogy boudoirjában ne tartózkodott volna néhány előkelőbb idegen, a kik bevallották neki érzelmeiket, szenvedélyeiket angol vagy más nyelven az ujjongó Gruean előtt, aki egy betűt sem értett az egészből, de csodálkozott a végtelékig, mikor feleségét oly gyorsan hallotta beszélni. Lassanként Noémie visszaadta a látogatásokat. És végül eljött az, a minek el kellett jönnie: Gruean-t Szarvasnak nevezték a világ összes nyelvein, nem számítva a franciát, anyanyelvét. A cinikus udvarlónak pedig örömmel szolgált az, hogy csinos dolgokat beszélhetek vele kölcsönös szerelmükről a férje előtt. Minden feltűnő mozdulat vagy élénk tekintet nélkül váltogat- tak vele benső jeleket Gruean előtt, aki kezeit dörzsölgette. És nyáron, mikor utazgattak, új személyekkel bar, de ugyanaz a nótá járta.

S addig tartott ez, míg Noémie szép volt, de férje soha egy pillanatra sem gyanakodott. Mindezek után pedig Pitois asszonynak igaza volt: Boldog volt és neki köszön- hette boldogságát.

A szegény Gruean! . . .

B E L F O L D .

Rátkay László beszámolója. Rátkay László, a pinczehelyi kerület függetlenségi párti képviselője a hó második felében tartja beszámolóját. — Ez alkalommal Rátkay Endre a függetlenségi és 49-es párt titkára kíséretében el fog látogatni a kerület nagyobb községeibe.

Elhunyt képviselő. Dicső-Szent-Mártonból érkezett tudósítás szerint gróf Horváth Toldy Lajos a képviselőháznak 1883 óta volt tagja elhunyt. B. Podmaniczky Frigyes a szabadalypárt nevében részvéttyiratott intézett az elhunyt özvegyéhez s egyúttal felkérte Kis-Küküllő megye főispánját, hogy a párt nevében a rá atára koszorút helyezzen.

A Vaskapu-illetékek. Bécsi lapból lehet tudnunk, hogy a Vaskapu-illetékekre vonatkozó rendelet a legközelebbi napokban meg fog jelenni. A magyar kormány úgy a hajózási rendet, mint az illetéki tarifát kiadja. A t a r i f a m a g a s s á g á n az eredeti javaslattal szemben nem történt változás, — de az illetékek beszédes rendszerében némi változás lesz, még pedig a külügyi hivatalnak a kívánságához képest.

Amerikai magyar munkások kérvénye. A newyorki magyar munkások pártelnöksége kérvényt intézett Széll Kálmán miniszterelnökhöz s arra kéri, hogy valósítsa meg a munkás osztály régi óhaját! az általános szavazati jog behozatalát. A kérvényben felemltik a munkások, hogy örömmel fogadták azt a hirt, hogy az új miniszterelnök a törvény, jog és igazság nevében akarja kormányozni Magyarországot. Mintegy 20.000-en ígéretet tesznek, hogy ha a miniszterelnök kérélmüket teljesíti, akkor ők visszatérnek hazájukba.

Tisza László bűnügye. Dr. Ill Béla vizsgálóbíró az isaszeghi honvédszobor pénzének elsikkasztása miatt Tisza László ellen tett büntető feljelentés tárgyában a vizsgálatot Tisza Lászlónak és még egy kihallgatott félnek a kihallgatásával megszakította. A kihallgatások után ugyanis oly mozzanat jött közbe, amely miatt a vizsgálóbírónak az iratokat legott át kellett tennie a k i r. ügyészhez. Az iratok tehát most ismét dr. Gegus kir. főügyész helyettesénél vannak s Dr. Ill Béla vizsgálóbíró csak azoknak vissza érkezése után folytatja majd a kihallgatásokat.

Mérgezésrel vádolt nevelőnő. A bejegyzési kir. törvényszék a felmerült súlyos gyanúok alapján letartóztatta Heinicz Laurát akit a gróf Hadik-gyermekek megmérgezésével vádolnak. Ez megfellebbezte a törvényszék letartóztató végzését. A kassai kir. ítélőtábla most foglalkozott fellebbezésével s beható tanácskozás után meg erősítette a törvényszék letartóztatást kimondó végzését. — Malonyai vizsgálóbíró még mindig gyűjti az adatokat s reméli, hogy hamarosan teljes sikerrel befejezheti a vizsgálatot.

Az adóemelés. A nagyváradi közigazg. bizottság ülésén is nagy hullámokat vert a mértéktelen adóemelés miatt való izgatottság. Az ülésen ugyanis szón egre került Némethi Károlynak, az adókévitő bizottság elnökének a lemondása, melyet Némethi azért adott be, mert a helyettes pénzügyigazgató levelet írt neki, melyben kifogásolja, hogy az adózók védelmére kél. Az ebben az ügyben történt interpellációra, mely kifejtette, hogy a törvény még a miniszternek sem ad jogot, hogy az adókévitési elnököt feladatára figyelmeztesse, vagy tőle megbízását megvonja — Papp pénzügyigazgató azzal felelt, hogy helyteleníti a helyettes pénzügyigazgató levelet és kéri Némethit, maradjon meg állásában, az adókat nem emelni, csak arányosítani akartak. E válasz és több bizottsági tag kérélmére Némethi kijelentette, hogy vissza vonja lemondását.

Szent István-terem a királyi palotában. A budai várban épülő új királyi palota legszebb terme a Szent István-terem lesz, a melyet az Árpád-házbeli királyok emlékének

szenteltek. A terem teljes berendezését magyar művészek és iparosok állítják elő. Legértékesebb díszét tizenkét falfestmény lesz. A falakat tölgyfa-burkolat fogja földi, melybe a majolikába égetett festményeket beleillesztik. A képek színes kartonjait Roskovics Ignác hírneves festőművésznünk készíti. A falfestmények — a melyek az Árpád-ház legkiválóbb sarjadekát ábrázolják — a következők: Szent István koronázása, Szent István a keresztényvallást hirdeti, — Szent Imre herceg, I. Béla, Szent László, Könyves Kálmán, III. Béla, II. Endre, Szent Erzsébet, IV. Béla, Szent Margit és III. Endre. Roskovics alapos tanulmányozás után fogott munkájához. Régiségeink, leleteink régi kódexek felhasználásával nagy szorgalommal állította össze az Árpád-házbeli királyok kosztümjeit. Ily mélyreható előkészítéssel Árpád-házi királyainkat még nem ábrázolták. Ugy véljük, hogy Roskovicsnak sikerült faradozásai arán megállapítani az Árpád-ház királyainak ruházatát és így festményei egyúttal becses történelmi kutforrast is képviselnek. Az egyes képeket a Zsolnay-féle majolikagyár viszi át a majolikába, míg a falak burkolatait a Thék Endre gyára állítja elő.

A parlament szüneti idő már habár még lesz egy képviselőházi ülés, tényleg beállott, mert a legtöbb képviselő már elhagyta a fővárost. A miniszterek a főrendiházi tárgyalásig még együtt maradnak Budapesten, csupán báró Fejérváry Géza ment már Karlsbadba, Széll Kálmán július hó 20. után megy el Rátóra, de onnan időközönként visszatér a fővárosba haszathatalan ügyek elintézésére. Wlassics Gyula a jövő héten kezdi meg szabadságát, melynek egyik részét Fenyőháza, másik részét pedig Syit-szigeten tölti el. Hegedűs Sándor aug. hó 1-jén Osztendebe megy. — Lukács László és Darányi Ignác csak később akarják szabadságidejüket igénybe venni. Perczel Dezső, a képviselőház elnöke Christianiába megy. Szilagyi Dezső és Horánszky Nándor Karlsbadba, Kosuth Ferenc pedig Nápolyba megy. Ezt a testvérszeretet és a hála érzete is, hogy Olaszország sokaig adott neki hazát — vonja az olasz ég alá.

K Ü L F Ö L D .

Védő ügyvédek találkozása Dreyfusnál. Tudvalevőleg Dreyfust szabad látogatni hozzátartozóinak. Mindenek fölött fontos a látogatások közt ügyvédekkel történt első találkozása.

Demange és Labori hétfőn reggel 9 óra körül ültek kocsiba, — hogy börtönben meglátogassák védencüket, Először Lucas tábornokhoz hajtottak, hol udvariassági látogatást tettek, mely azonban alig tartott pár percig, azután Carrière parancsnokot, a hadiörvényszék elnökét keresték fel, kinél háromnegyed óra hosszat időztek. Azt akarták megtudni, hogy Carrière mikorra tervezi a tárgyalást, de eredményt nem értek, mert a parancsnok még maga sem tudta, hogy mikor végezhet az előkészületekkel.

Carriertől a két ügyvéd a börtönbe ment, hol nyomban bebocsátották őket Dreyfus cellájába. Ugy Laborinak és Demangenak, mint segédeknek engedélyük van, hogy napjában akkor és annyiszor keressék fel Dreyfust, a hogy nekik tetszik.

A találkozás nagyon megható volt. Dreyfus és Demange egymás nyakába borultak. — Sirtunk — mondta el később Demange — de úgy, a hogy férfiak sirtak.

— Azt hittem — mondta továbbá Demange — hogy egy lehangolt beteget fogok látni és íme férfit találtam.

Mialatt Demange Dreyfust ügyének állásáról igyekezett felvilágosítani, belépett egy százados, a ki a semmitörvényes ítéletét hozta Dreyfus számára. Miután a százados kiment, Demange és Labori ezt az ítéletet magyarázták Dreyfusnak, a ki közbevetett kérdéseivel megmutatta, hogy szellemi épségben semmit sem szenvedett.

Az eszélyes Mikádó. Az idegen hatalmakkal kötött szerződések hatalybalépte alkalmából a császár rendeletet adott ki, mely meghagyja a népek, hogy a külföldiekkel való érintkezésben udvariasságot és tapintatot tanúsítsanak. Hasonló utasítást adtak a kormány tagjai összes hivatalnokainak.

M e r é n y l e t S z e r b i á b a n .

A Délsláv államcsókak meglepetésekkel szolgálnak a nagyobb és konszolidáltabb államoknak. Azt bizonyítják be, hogy náluk a fejedelmek, királyok nem igen érezhetik magokat biztonságban kedvelt népük között. A bolgár fejedelem detronizálása ugyan nem bizonyult valósnak, de a Milán ex-király elleni merénylet hamar követé a másikat, nehogy a világ tevedésbe essék a délsláv csendélet valósága felől.

Milán király este egy negyed hét órakor Lukics hadsegéd kíséretében udvari fogaton a várból a királyi palotába visszakocsizott, egy ember revolvermerényletet követett el a király ellen. A merénylet a Mihály-utca sarkán, Barlovácz nagykereskedő üzlete előtt, a város egyik legélőkebb pontján történt. A merénylő, erős testalkatú ember, négyszer rálőtt az exkirályra, de nem találta el. Lukics hadsegéd, a ki rávetette magát a merénylőre, hogy kiragadja kezéből a revolvert, balkezén könnyen megsebesült. A merénylő alítól egy elbocsátott tüzöltő, a ki lakatosmesterséget is tanult. Személyazonossága még nincs megállapítva. A merénylet után Milán király azt parancsolta Lukics hadsegédnek, hogy az udvari kocsin térjen vissza a palotába; a király maga bement Barlovácz üzletébe és megvárta, míg egy bérkocsit hoztak. Időközben óriási néptömeg, köztük sok tiszt és hivatalnok, gyűlt össze a merénylet színhelyén; a tömeg viharos óvációkban részesítette Milánt. Mikor Milán király beszállt a bérkocsiba, megemelte sapkáját és hangosan mondta: — Serteilen vagyok, Isten megőrizte.

Azután egy főrangú tiszt kíséretében a palotába hajtatott. A merénylő el akart menekülni és egy lejtős utcán át lerohant a Szávához. Egy csendőr üldözőbe vette és rálőtt s nyakan könnyen megsebesítette a merénylőt. Ez eldobta revolverét és kalapját és belevetette magát a folyóba, de hajósemer k kihúzták és átadták a csendőröknek, a kik megkötötték és bérkocsin a rendőrfőnökséghez vitték. Belgrádban a merénylet nagy izgatottságot keltett; már most megalapíthatónk látszik, hogy nem politikai merénylet forog fenn. (?) A rendőrfőnök azonnal a királyi palotába hajtatott, hol Milán királynál tisztelgett, azután a rendőrség épületébe tért vissza, hol ki fogja hallgatni a merénylőt. Sándor király a merénylet idejében a Száva fürdőben volt, visszatértekor a lakosság zajos és rokonszenves tüntetéseken részesítette.

Milán király teljes bátorságot tanusított a merénylet folyamán és után. A merénylet után a néphez a következő szavakat intézte: A radikális párt és Passics az okozója a merényletnek. A merénylet dacára is mindig teljesíteni fogom kötelességemet a király és hazáért.

Egyébiránt Milán az eshetőségekre elkészülve jár ki. Sodrony inget visel, ami most csakugyan is megmentette s revolverrel jól el van látva.

A merénylő bosnyák ember, a neve Knezevics Gjura. Valamikor tüzöltő volt Belgrádban és az utóbbi időben Bukarestben tartózkodott.

A vizsgálat megállapította, hogy bűntársai vannak és hogy Milán elleniségeinek volt a zesz-közé. A merénylőt nem lőtték meg az üldöző csendőrök, a mint tegnap jelentették, hanem ő kísérlett meg revolverlövessel öngyilkosságot és hogy ez nem sikerült, a Szávába ugrott, a honnan azonban kihúzták. Milán királyt egy golyó a hátán surolta és

könnyen megsebesítette, hadsegéde Lukics őrnagy pedig a karján és a kezén kapott két lövés sebet.

Súlyos gyanúk alapján 14 radikális, a kik a régebbi radikális központi bizottság tagjai voltak, ma letartóztatottak, köztük Tausanovics Koszta volt minisztert, Zsifkovics Ljuba ügyvéd-t, az Odjek című radikális lap tulajdonosát, Protics Sztóján volt miniszteri felügyelőt, Nikolics Vljakó nyugalmazott vezérőrnagyot és másokat. Pasics még szabadlábon van, azonban rendőri felügyelet alá helyezték. Tegnap este a metropolita, az összes miniszterek, az állami méltóságok és a diplomáciai kar összes tagjai megjelentek Milán királynál, hogy üdvözöljék megmunkulása alkalmából.

Lukics őrnagyot, a megsebesült hadsegédet vezérőrnagya nevezték ki és a Milosrenddel tüntették ki.

Az éjjel letartóztatottak közt ott van az Odjek radikális lap szerkesztőségének egész személyzete, továbbá lic főpap és mások. Belgrádban teljes nyugalom uralkodik és nagy az elkeseredés a gyalázatos merénylet miatt. Az ország belsejében való elfogatásokról semmit sem hallani.

A vallás eredményét szigorúan titkolja a rendőrség, mert azt hiszi, hogy a pár nap előtt fölfedett összeesküvés számai birtokába jutott.

A kormány ugyanis azt hiszi, hogy egy Montenegróból kiinduló összeesküvésről van szó. A múlt héten Reszics és Crnogora arcz nevezetű montenegróiakat — a kik már több év óta laknak Szerbiában — azon határozott gyanu miatt fogták el, hogy Montenegróval állandóan összeköttetésben állanak a királyi család ellen összeesküdtek. Az összeesküvésbe belevonták Gyurics Milán uziczi esperest is, a ki Obrenovics ellen érzelmeiről már régen ismeretes. Reszics és Gyurics tagadnak, ellenben Crnogoracz bevallotta, hogy Gyurics esperessel legutóbb tárgyalta hogy esetleg esmerényletéről beszélték. Gyurics pópát ennek következtében szintén letartóztatták.

Pár napra rá az összes Szerbiában alkalmazásban volt montenegróiakat hivatalukból elbocsátották a pár év előtt Montenegróból betelepített lakosságot szigorú felügyelet alá vették.

A mostani merénylet folytatása a két év előtti Csebinác-z-Boczkovic és Tajsics Rankó féle összeesküvésnek. Csebinácot kivégezték, Tajsics, az ismert szerb néptribun pedig Montenegróba menekült.

A szerb kormány kérte kiadatását, de a montenegrói kormány megtagadta a szerb kormány kérését, a mi aztán növelte a két testvérnemzet elhidegülését.

H I R E K.

Debreczen ünnepnapjai. Most már egészen bizonyos, hogy a legfényesebb ünnepnapoknak lesz szemtanuja ma és holnap Debreczen hazafias közönsége, melynek minden rétege szájról-szájra adja már az örömhírt, hogy Kossuth Ferencz tegnap 5 órakor a következő sürgönyt küldte:

Már szombaton délután megérkezem okvetlenül, hogy együtt áldozhassak Debreczen hazafias közönségével a hazaszeretet oltárán a múlt dicső emlékének. Kérek számomra az «Angol Királynő» szállóban 3 szobát fenntartani. A három szobát valószínűleg a maga, Madarász József és Thaly Kálmán képviselőknek tartja fenn; de ezt a sürgöny nem jelzi; de mivel Kovácsi Kálmán őket hívta meg legelső sorban: szinte bizonyos, hogy a 3 szoba részükre van fenntartva.

Ime, már országos eseménynyé nőtt a debreczeni országgyűlés 50 éves jubileuma, melynek ünnepnapjára ezennel ismét meghívjuk Debreczen hazafias közönségét, azzal a megjegyzéssel, hogy minél előbb siessen jegyeket váltani, mert attól lehet tartani, hogy az összes jegyek délig elfognak kelni, mivel az érdeklődés óriási. Különösen lapunk előfizetőit hívjuk föl, hogy ne maradjanak el a hazafias jubileumi előadásról, melynek sikerülése érdekében Kossuth Ferencz tisztelettel meg városunkat lélekből jövő látogatásával.

Jegyek válthatók délig: Békés Lajos, Leidenfrost Gyula, Mendelovits Lajos és Szentkirályi Tivadar üzletében, ma és holnap este pedig a «Dobos»-ban a pénztárnál.

Felhívás.

1849-ben a főiskola imatermében tartott országgyűlés 50 éves jubileuma szent emlékére s ez országgyűlést őszszel ugyanott megőrkítő marvány-tábla javára júl. 8-án, szombaton és 9-én, vasárnap a «Dobos»-ban táncmulatsággal egybekötött hazafias műkedvelő előadás, mely alkalommal szinre kerül ifj. Püspöky Imrénének, a debreczeni városi színház régi kedvelt művészenek, magas színvonalon álló betanításával és rendezésével, a magyar vígjáték-irodalom remeke:

Liliomfi.

Eredeti vígjáték 3 felvonásban, népdalokkal, zenével. Irta: Szilgigeti Ede. Zenéjét szerette: Szardahelyi.

Személyek:

Szilvay, profeszor	ifj. Sallay Mihály.
Mariska, gyámleánya	Tóth Erzsike.
Camilla, Mariska nevelője	Kovács Róza.
Lilomfi)	Takács Endre.
Szellemfi) vidéki színészek	Nagy Lajos.
Schwartz, pesti fogadós	Iklódy János.
Adolf, fia	Weisz Lajos.
Kányay, telegdi fogadós	Tóth Imre.
Erzsi, leánya	Schnell Emma.
Gyuri, pincér	ifj. Széll István.
Szolgáló Kányaynál	Nagy Julia.
Szomszédasszony	Tóth Juliska.
Urfi	Kovács Lajos.

Vendégek. Az I. felvonás Kolozsvárot, a 2-ik és 3-ik Telegden, Kányay vendéglőjében történik.

Ezt megelőzi a görög istenmondából merített előkép:

Aldozat.

Személyek:

Anió, a harcz) Kovács Fáni
Klió, a történetírás) Bárdos Irma
Kalliópe, a komoly lírai költészet) Ábrahám Irma

Ugyanez előkép keretében — a «Himnus» dal-lamai után — Kovács Kálmán himnusa:

Az istenhez.

Irta és szavalja: szerző.

Végül előkép:

A debreczeni országgyűlés.

Kossuth Lajos: Kovács Kálmán

Diszletek, korhű ruhák — általában minden szinpadra kellék — a debreczeni városi színházból.

Jegyek válthatók szombaton délig Békés Lajos, Leidenfrost Gyula, Mendelovits Lajos és Szentkirályi Tivadar üzletében s a z előadás mindkét estélyén a Dobosban, a pénztárnál, hol szinlap is váltható s felülfizetéseket is köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázunk. Helyárak: I. rendű támlaszék 1 frt 20 kr., II. rendű 1 frt, III. rendű 80 kr., IV. rendű 60 kr.

Az előadás kezdete 8, vége 11 órakor. Előadás után külön vonat, kocsik, valamint azontul is gondoskodtunk hasonló köz-

lekedési eszközökről. Az előadásokon és az azokat követő táncmulatságon Dajna Balogh Rudi zenekara fog játszani. A szünetek alatt pedig Dajna Balogh Bandi európai birü gondonka művész. A közönség pontos kiszolgálása és elsőrangú ellátásáról Márkus Jenő kezessékedik.

Vasárnap, 1899. júl. 9-én:

Ugyanez.

Hazafiai tisztelettel:

A rendező bizottság.

A választási jog megvédése érdekében a »Magyarország« következő felhívást intézi:

A polgárok választási joguk érdekében július 5-től fogva reklamálhatnak. Kérjük a pártvezéreket, a főembereket a legkisebb községben is, hogy a választók névsorát megvizsgálják, a jogosultak felvételét kérik s a jog ellenére beirtottakkal szemben felszólaljanak.

* **Istentiszteletek.** Holnap az ev. ref. templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: Nagytöplomban: Fehér Gyula s. l-lekés, kistöplomban: Békési Lajos s. l-lekés, Kossuth-utcai töplomban: Mitrovics Gyula l-lekés, szegényházban: Hajdu Zsigmond püspöki titkar.

Az ág. ev. töplomban d. e. 10 órakor Schindler Marton s. l-lekés tart istentiszteletet.

* **Aug. 2.** Az 1849. aug. 2-án vívott debreczeni csata felszázados ünnepélyének méltó megünnepléséről gondoskodott a városi közgyűlés és a társadalom s minden irányban megvannak téve az előkészületek, csak a véghez vitelt kell jóindulattal és nemes hévvel megtenni és nem késlekedni. A 12 tagú rendező bizottság megbízásából és nevében, annak elnöke Komlóssy Arthur városi főjegyző még jun. 18-iki kelettel kibocsátotta a hatóságokhoz, testületek, egyletek és társulatokhoz, sőt az egyes közreműködő urakhoz is a felhívást, számszerint 86 körlevelet, melyekben f. hó 10-ig válasz keretik. Érkeztek is válaszok már több helyről, azt hisszük, rövid napok alatt minden tényező megadja a részvételt tudató válaszát. Az emlékkerti köoro-zlánnak a nagy sirdombra kiviteléhez Acél Géza főmérnök a jövő héten hozzá kezdet. Ideje is volna már, mert tekintve a nagy ügyvel-bajjal járó munkálatokat, az idő is igen rövid, sőt a mint tudomásunk van róla, a tanácsi végzés értelmében már hozzá is kellett volna kezdeni a munkához. A szent ügy érdekében elvárjuk a főmérnök urtól, hogy most már halogatás nélkül intézkedjék.

* **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma 1899 évi július hó 9-ik napján d. e. 10 órakor az egyház tanács termében gyűlést tart, a melynek tárgysorozata a következő: 1. Jelentés arról, hogy f. évi július 2-án tartott presbyteri gyűlés jegyző könyve július 4-én hitelesített. 2. Özvegy Béder Ferenczné kérvénye néhai férje bent levő fizetésének kiutalványozása és némi havi segély megállapítása tárgyában. 3. Az iskolaszék f. évi 399. sz. végzése néh. Hajdu István tanító helyettesítése tárgyában. 4. Az iskolaszék f. évi 401. sz. végzése Becsek Ilona volt tanítónő helyettesítése tárgyában. 5. Az iskolaszék f. évi 405. sz. végzése a vizsgálati rend kinyomatása tárgyában. 6. Az iskolaszék f. évi 429. sz. végzése néh. Hajdu István tanító helyére Zong János tanító áthelyezése és ennek helyére pályázat hirdetése tárgyában. 7. Az iskolaszék f. évi 404-210 sz. végzése Nagy Károly tanítónak betegsége idején helyettesítés és a helyettes díjának kiutalványozása tárgyában. 8. Az iskolaszék f. évi 403-93. sz. végzése, néhai Lévai Lajos tanító helyettesítése és a helyettes díjának kiutalványozása tárgyában. 9. Az iskolaszék f. évi 402-94. sz.

végzése, Nagy Imre tanító helyettesítése és a helyettes díjának kiutalványozása tárgyában, 10. Az iskolaszék f. évi 64. sz. végzése, az iskolákat látogató első felügyelő biz. elnöki tisztének ellátása tárgyában, 11. Az iskolaszék folyó évi 408. számú végzése, Papp Péter tanítónak az ismétlő iskolai tanítóságáról lemondása és helyette Szőke János tanító alkalmazása tárgyában, 12. Esperes ur 631—633—1899. sz. körlevelének másolata egy egyházkerületi világi és egy egyházmegyei egyházi tanácsbírói állásra szavazás tárgyában, 13. Komlóssy Arthur főjegyző és bizottsági elnök felhívása az 1849 évi aug. 2-án vivott debreczeni csata felszázados évforduló napján, a csata színhelyén tartandó emlék és leleplezési ünnepélyen leendő részvétel és közreműködés tárgyában.

* **Gyárvizsgálatok.** Gerster Kálmán iparfelügyelő tegnap folytatta a gyárvizsgálatokat. A helyi vasút, a gépjavitó műhely, Falk és társa kefégyára s néhány malom kerültek vizsgálat alá. Az iparfelügyelő különösen a gépjavitó műhely mintaszertü berendezése felett fejezte ki legnagyobb dicséretét.

* **Mentőegyesületek a vidéken.** Széll Kálmán belügyminiszter a mai napon mentőegyesület érdekében intézett leiratot Debreczen vérosához. A belügyminiszter ugyanis belátta rendkívüli fontosságát annak, hogy a nagyobb vidéki városokban mentőegyesületek létesítsenek. Felkarolása ez azon mozgalmaknak, melyeket Szeged, Arad, Temesvár és Debreczen indítottak. A miniszter a mentőegyesületeket állami segélyben szándékozik részesíteni és azt akarja, hogy azoknak egységes szabályzatuk legyen. A tervezet kidolgozására és a dolog megbeszélésére ankétot hív össze az összes belügyminiszteriumba. Ezen ankétra minden nagyobb város képviseltetni fogja magát. Hogy a terv tényleg megvalósuljon, azt kéri leiratában a miniszter, hogy a város már jöveleve szemelje ki azt az embert, kit az ankétra fel fog küldeni. — Kívánatosnak tartjuk, hogy az illetékes körök jól fontolják meg a mentőegyesület ügyét, és igazi szakértő embert küldjenek ki a tanácskozársra.

* **Doktorrá avatás.** V é r t e s s y Gyulát, ezt a termékeny novellistát, ki éveken át újságíróskodott Debreczenben s egy ideig felelős szerkesztője volt a Debreczeni Ellenőrnek, néhány nappal ezelőtt az ö s s z e s j o g t u d o m a n y o k t u d o r á v á avatták a budapesti egyetemen.

* **Székely tanoncok és a depr. iparfestület.** Az iparfestülethez a maros-vásárhelyi keresk. és iparkamara a következő átiratot intézte:

Tisztelettel értesítjük, hogy mint reneszen, ez év őszén is, fogunk székely tanoncokat közvetíteni. Szíveskedjék e körülményt az ottani iparosokkal alkalmas módon tudatni és fölhívni, hogy aug. hó 10-éig jelentkezzenek.

A jelentkezések kimutatására f. alatt egy lapot mellékelünk, melynek visszaküldését aug. hó 20-ára kérjük, a mikor a fiuk fölvetelét eszközölni fogjuk. Későbbi jelentkezéseket figyelembe nem vehetünk. Csak azokat az iparosokat kérjük kamaránknak ajánlani, a kikben a tekintetes iparfestületnek teljesen bizalma van, a kik neveze esen humánusan bannak tanonczaikkal, a székely fiukat házuk népül felveszik ruházatukat és élelmüket megadják és képesek arra, hogy tanonczaikat mestersegükben tökéletesen kiképezzék. Csizmadia, papucsos, keményseprő, kalapos, takács, kötélverő mestersegekre székely fiuk nem vállalkoznak.

Midőn iparosaink figyelmét föl hívjuk e nemes és hazafias cél támogatására, értesítjük egyszersmind, hogy tanoncok felvétele végéig az iparfestületnél, a rendes hivatalos órák alatt, jelentkezni lehet.

* **Gyászhir.** Főiskolánk s társadalmi életünk kimagasló férfiát, Nt. C s i k y Lajos theol. tanári, főisk. igazgatót és családját érte a szeretett feleség, gondos gyöngéd anya halálával, pótolhatatlan veszteség. A csapástudatú adó gyászjelentés így szól: Mély fájdalommal tudatjuk rokonainkkal, ismerőseink-

kel s mindazokkal, kik bánatunknak osztályosai, hogy a szerető hitves, a legjobb anyja, a hü gyermek a gyöngéd testvér es rokon: Csiky Lajosné Bészler Anna folyó hó 7-én d. e. 1/2 10 órakor, életének 37-dik, boldog házasságának 11-dik évében, hosszas szenvedés után, jobblétre szenderült. Kedves halottunk hült tetemeit f. hó 9-én, vasárnap délután 3 órakor, a nagytemplomban tartandó gyászszertartása után, a Czegléd-utcai temetőben helyezték végnyugalomra. Mely végtisztességtételre a bánatunkban résztvevő köszönet buba merült szívvvel meghívjuk. Debreczenben, 1899. július 7. Férje: Csiky Lajos, gyermekei: Anna és Béla. Atyja: id. Bészler János; Testvérei: ifj. Bészler János nejevel és gyermekeivel; Bészler Gyula; Bészler Kálmán; Sógornője: özv. Bészler Imréné és családja. A nagyszámú rokokok nevében is.

* **A kézügyesítő egyesület közgyűlése.** A Debreczen sz. k. város és Hajdúvármegye kézügyesítő egyesülete f. hó 9-én azaz vasárnap d. e. 10 órakor a kereskedelmi és iparkamara termében közgyűlést tartja, a melyre az egyesület tagjait meghívja az elnökség.

* **Jövő heti végtárgyalások.** Hetfőn Markovics Antal ellen, hamis esküért, Kovács Sándor s társa ellen, tüzvész okozásért. Pénteken Gyulai Lajos ellen, orgazdaságért, Fegyveres Mihály s társa ellen, lopásért, Weisz Ignácz ellen, sikkasztásért, Ónodi Sándor ellen orgazdaságért. Ugyanaz nap felsőbb bírósági ítelehirdetések lesznek.

* **Körözött tolvaj.** Megirtuk annak idején, hogy Grünsberger szatmári illetősü Bukovinából származott csavargó, T a n n e n b a u m Emánuel helybeli vendéglőstől 300 frt. értékű arany és ezüstneműt ellopott. A debreczeni kir. törvényszék vizsgáló bírāja most körözötti a derék gentlemant, ki ha a hatóságok közre kerítik, a debreczeni törvényszék börtönében fog otthont találni.

* **Talpra magyar!** Az egész ország most készül Petőfi Sándor halála felszázados évfordulójának megünneplésére. A magyar képművészek közül Thorma János festőművész éppen ez idő szerint dolgozik azon a nagymértékű festményen, a mely Petőfit abban a történelmi helyzetben örökíti meg, a mikor az egyetemes téren 1848, márczius 15-én először szavalja el híres költeményét, a „Talpra magyar!”-t. A kép főalakja Petőfi, a ki elragadó tüzzel szaval a lelkesülő sokaságnak. Körülötte állanak a 48-as idők híres ifjiai: Jókai Mór, Irányi Dániel, Vasváry Pál, Irinyi és mások. A kép rendkívüli mozgalmos és megkapó erővel tükröződik benne az akkori idők láza és elevensége. A művész e képet, melyen életnagyságban készülnek az alakok, a jövő évi párisi kiállításra fogja közszemlére állítani.

* **A nagymama panasza.** Jóságos arcú, öszfürtű öreg asszony járt ma délelőtt a rendőrségnél. El-el csukló hangon, zokogva panaszkodta, hogy az ő kis Pista unokája, akit szülői a nagymamához küldtek nyaralni, ma reggel két pajtásával elment hazulról, nem tudják, hova. A nagymama meg most attól retteg, hogy az ő Pista unokájának valami baja esett, s most a szegény asszony félelmében olyan kinókat szenved, hogy — azt mondja, — belepusztul, ha Pistikájának valami baja esik. A kis fiun, mikor elment hazulról, szürke öltöny, fehér szalmakap volt, lábán sárca cipőt viselt. Ha valaki netalán meglátja valahol a kis Pista gyereket, értesitse erről a rendőrséget, könnyítsen a szegény asszony fájdalmán, s adja vissza a fiut az ő nagymamájának, kinek jóságos arczán barázdákat szántanak az aláhulló forró könnyek unokája után.

* **Jégfelhő elhajítása.** Polgardi fejérmegyei közsegben érdekes kísérletet tesznek a jégfelhők elhajítására. A község képviselőtestülete ugyanis Batthyányi Géza gróf indítványára elhatározta, hogy tekintettel a közseget sűrűn érő jégverésre, a határban védekező telepeket állítat fel, melyekből a felhőkre lehet löni. A telepek készítésében a meteorológiai intézet részéről Raam Oszkar segít. — Batthyány Géza gróf vállalkozásának sikerét nemcsak Polgardi, hanem az ország egész gazdaközönsége kívánja.

* **Toloncz.** Kis, szürke öreg legény, a bajuszában is sok már az ősz szál, 40—45 esztendősen lehet, de fiatalosan csillognak a szemei s ugyancsak vidám. Pedig nem épen a legnagyobb tisztesség, ami vele megesett, kényszerutlevéllel küldék haza Kanizsáról.

A rendőrség kapujában meglóbbálja apró zöld ládikáját: abban van összes ruhája, fehérneműje. Aztán a földre teszi a koffert s komikus haptakba vágja magát a biztos előtt.

A vén fiut ősmesi a biztos jól. Lakatos a foglalkozására, de oly ügyes, hogy ritkítja a pártját. Szívesen magához veszi minden mester, mert kétszer annyit dolgozik, mint más s gyönyörű munkája. Csak hogy nincs allandóság benne: vándortermészetű, ma itt, holnap ott.

— Hat megint elköborogtál itthonról — kérdi a biztos — pedig jó helyed volt.

A vén fiu hunyorit egyet a szemével s mosolyogva mondja:

— Jó helyem, műhelyem is volt a Pecz-utczán. Az igaz, hogy éppen csak hogy megfordulhattam benne, de azért megszerezte a mindennapit.

— Aztan miért adtad el.

A csavargó közelebb megy a biztoshoz, az elhuzódik tőle. Erre kérőleg néz rá.

— Ne felejen tekintetes biztos ur, nem vagyok én reszeg. Hogy miért adtam fel. Nem tetszik emlékezni régi hibámra. Nem tudok egy helyt lenni.

Néha hónapokig megvagyok, aztán rám szal a beégesség s megyek, mennem kell. Szegeden, Szatmáron meg Kanizsán voltam azóta. Ez az én szerencsétlenségem, hogy vándorolnom kell.

S ekkor már oly szomorú volt a vidám emberke, mint Ahasvér, a kinek bolyongani kellett foyvást életén át.

* **Elütötte a vonat.** Tegnap este egy munkást szállítottak be a közkórházba, akit Hadházi hoztak. Kacsiba Mihálynak hívják 17 éves. A hadhazi állomásnál mint munkás dolgozott. Egy talicskán kavicsot toszított keresztül a síneken mikor a tolatással megindított t hervonat egyik kocsija elütötte. A szegény fiu nem vesztette el lélekjelenlétét; pillanat alatt gurult tovább s a kerék csak a jobb lábának ujjait törte össze. A szerencsétlenül járt fiu sérüléseit tegnap a közkórházban beüdtözték. Sérülései nem súlyosak s pár hét múlva a fiatal munkás gyógyultan hagyja e a közkórházat.

* **Kutya-dolog.** Ha a kutyák olvasni tudnának es végig betűznék a kolozsvári Eilenkek tegnapi vezércikkét, ugyancsak megbotránkoznának rajta. Azt indítványozza ez a vezercikk, hogy helyezkedjék mindenki arra az állaspoutra, miszerint a kutyák teljesen fölősegesek a világon. Van benne valami. Hogy ez az indítvány Kolozsváros született meg, annak oka az a sajnálatos esemény, hogy a napokban egy veszet kutyá megharapta egyik egyetemi tanár gyermekét. Tessék mindenkinek beleképzelni magát — mondja az író, — egy szülő helyzetébe, a kinek gyermekeket veszett eb marja halálra, aztan tegye szivere kezét s valja be, hogy inkább pusztuljon el valamennyi kutyá a föld színéről semmogy csak egy tlen ember élel essék aldozataul a k u t y a k o a k. — Igaz, ugy van! Az olvasókönyvek megható kutya-alakjai, regényhősnek morgó bulldogjai, szentgothárdi ebek hókaparó embermentő csapatai, német puskaporos tornyok hűséges őrei, rakoncátlan gyermekeket vízből kimentő Bodrik — halál reátok, vesszetek el!

* **Nagy ékszerlopás.** Bernath Antal két hónapig lakott Fischer Simonnal. Rendesen megfizette a szoba havi díjját, nem is volt ellene semmi kifogás. Tegnapelőtt azonban a kapufélfától sem bucsuzva el, egyszerűen megugrott Fischer Simontól. Mikor Fischer körülnézett szobájában, akkor vette észre, hogy Bernath nem távozott el üres kézzel. Egyik szekrényben arany es ezüstneműek voltak, ezeket magához véve szökött meg. Szegény Fischer re nülve látta, hogy egy 100 frt értékű arany óra láncsal, egy 150 frtos fülbevaló, 2 nagyobb értékű arany ékszerrel szőlő zálogcédula, egy 100 frtos broche s néhány

teljesen új ruha hiányzik. Rögtön jelentést tett a rendőrségnek, hol intézkedtek a körözés iránt, mert mert az ügyes tolvaj még a tegnapi nap eltűnt a városból.

* **A debr. tisztviselők önszegélyző egyesületének igazgatósága** legközelebb tartott ülésében folyó ügyeken és egyesületi szegény tagok segélyezésén kívül foglalkozott az alapszabályok módosításával s azon két elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy egyfelől a tagok takarékosági hajlamának fejlesztése céljából jövőre a kölcsön-segélyző egyesület mintájára havi takarékbetéteket is elfogadjon az egyesület; másfelől pedig, hogy jövőre ne csak a tényleg szolgáló köz, vagy magántisztviselők, hanem a nyugdíjasok és az orvosok, ügyvédek, okleveles mérnökök, gazdák, erdészek, gyógyszerészek és alatorvosok is, — kik mindannyian közszolgálatot teljesítenek — szintén lehessenek az egyesület tagjai. Az alapszabályok részletes módosítása ennek folytán a szűkebb bizottság által megkezdett, nemsokára rendkívüli közgyűlés elé lesz terjeszhető.

* **Angelotti mulatójában**, a Bikában, holnap a hirneves ember a holdból a megfejthetetlen fejjel először lép fel. Feje egy méter átmérőjű s a legnagyobb csodálatra ragadtatja a szemlélő bámulatos mutatóanyával. Roland a kedvelt komikus új koplékat énekel. Dasslon és Gizella, a leghíresebb biciklisták a napokban fellépnek. Dasslon a világon a legtöbb mestergyőző, a ki merész mutatványaival elragadtatja a nézőket.

* **Szerencsétlenség egy templomépítésnél** Bácsa községben — mint Kassáról jelentik — a száz éves református templom átalakítási munkálatainál borzalmas szerencsétlenség történt. A négy méter magasságra emelt állványokat az utóbbi idők esőzése elkorhasztotta s tegnapelőtt délután négy órakor a rozoga alkotmány a rajta volt teher súlya alatt roppogni kezdett s pár pillanat múlva pokoli zajjal összeomlott. A nagy robajra előszaladt falubeliek csakhamar hozzáfogtak a megmentési munkálatokhoz. Egy órai megfeszített munka után ráakadtak az első emberre, ki eszméletlenül feküdt a törmelék között. Testét nehéz sebek borították. A szomszédok ápolás alá vették. Lassanként még öt embert szabadítottak ki a romok alól. Valamennyien él voltak éktelenítve a sebektől. Né melyikre rá sem lehetett ismerni. A szerencsétlenül jártak között van az építést vezető pallér is. A sebesülteket a kassai közkórházba szállították. Felépülésükhöz alig van remény. A munkások e szerencsétlensége mindenütt nagy részvétet keltett. Családjaik számára a faluban gyűjtést rendeztek, mely lehetőleg szép erepménnyel járt. A legsúlyosabban Mitra Gyula s Zelenyák János sebesültek meg. A hatóság Balogh András építőmester ellen megindította a vizsgálatot.

* **Följelentés egy pópá ellen.** Nagyan érdekes dolgok vannak abban a följelentésben, a melyet a hódosi g.-keleti románok szándékszanak beadni Goldis József, az aradi új román pü-pökhöz a saját lelkészük, Popovics János ellen. Rövid kivonata ennek a följelentésnek ez: A pap állandóan részese s így hivatalos funkciókra képtelen. Nagy fölhaborodást keltett a kultusz-adó jogtalan és szabálytalan beszédével, a melyekről számadást adni senkinek se hajlandó. Istentiszteletet minden két-három hétben csak egyszer tart. A hatóságokkal is folyton erőszakoskodik. A hívek kéri Goldist, hogy Popovicsot, a kinek megválasztása még nincs megerősítve, ne is erősítsa meg.

* **A hölgyközönség figyelmébe.** Tisztelettel értesítem mindazon hölgyeket, kik a kertekben, vagy pedig a nagyerdőben nyaralnak és fodrásznőre szükségük van, ösmerve azon kellemetlenéget, hogy oly helyeken pontosan megjelenni bajos, magamat a t. hölgyközönség szives figyelmébe ajánlom, mivel saját biciklikem általánosan rendelkezésükre. Tisztelettel Weins ein Regina fodrásznő (Csapó-utca 64 sz.)

Vadnay főispán párbaja.

Debreczen, július 8.

Vadnay Andor csongrádi főispánt párbajra hívta az ujonválasztott esongrádvárosi bírót, Ludrovai Tóth István. E párbajnak, mint tudósítónk írja, igen különös előzményei vannak, melyek közelről érintik a sajtószabadságot is.

A bírót — ki mellesleg mondva: okleveles mérnök — e hó 6-ára kihallgatásra idézte maga elé Matéffy szolgabíró az alispáni hivatalba.

A kihallgatáson jelen volt Vadnay Andor főispán, ki is mintegy 15 közigazgatási bizottsági tag jelenlétében a bírót kérdőre vonta egy újságban megjelent távirat miatt, melyben jelentés volt arról, hogy a bíróválasztás idejében a szavazóhelyiséget csendőrök tartották megszállva, kik által a polgárok jogai és élete fenyegetve van.

»Bánfj-választásnak nézünk elébe, kérünk sürgős intézkedést a belügyminiszternél.« Így kezdődött a távirat, mely különben eredetileg Ugron Gáborhoz volt intézve.

A főispán kérdésére Tóth István kijelentette, hogy az a távirat tőle származik ugyan de ő azt a választás kezdetén, tehát akkor adta föl, mikor még magánember volt, mert még nem választották meg. Főladta pedig azért, mert saját szemével látta, hogy a községházat a választás alatt feltűzött szuronyokkal fölfegyverzett és éles tőrökkel ellátott 52 csendőr tartotta megszállva egy százados és egy hadnagy vezetése alatt. — Vadnay főispán ezen szavakra mitsem adva, a következő sértő kifejezésekkel illette Tóth Istvánt:

— Ha nem tanulta meg fiatal korában, tanulja meg most, hogy hazudni nem szabad, mert a mi ebben a táviratban van, az hazugság.

Azután pedig odafordult a panaszos főszolgabíróhoz, Matéffy Kálmánhoz, e szavakkal:

— Kétszeresen vigyázzon erre az emberre.

Ezzel a kihallgatás véget ért. Ludrovai Tóth István azonban nem vágta zsebré a hazugság vádját s még az nap párbajra hívta a főispánt.

A rövidlátó szálló tulajdonos.

Debreczen, jul. 8.

Mulatságos történet híre érkezik Párisból, a mely egy szállótulajdonossal történt meg, a ki annyira rövidlátó, hogy szemüveggel is alig ismeri meg az embert. Folytonosan összetéveszti a pinczereket, szobalányokat és többi alkalmazottját egymással, a min azok persze jól mulatnak. A minap egy fiatal embert fogadott föl, a kinek egyetlen dolga az volt, hogy az ablakokat tisztította. Jacques nagyon jól végezte dolgát, de volt egy gyöngéje: a lustaság. Egy reggel ura rajta kapta, hogy munkája helyett a lapokat olvasta nagy figyelemmel. A szállótulajdonos szörnyen megharagudott és jól összeszidta:

— És most pakolja össze holmiját és pusztuljon.

Jacques szomorúan engedelmességet, felvette legjobb ruháját és elment a pénztároshoz, hogy hátralevő bérét fölvegye. A kapu alatt találkozott az urával és félénk köszönéssel akart kisompolyogni. De a szálló tulajdonos nem ismerte meg új ruhájában s így szólt hozzá:

- Ön foglalkozást keres?
- Igen, uram, felelt Jacques.
- Tud ablakot tisztítani?
- Igen.

— Hisz akkor egészen jól használhatom. Az előbbi ablaktisztítónak 25 frankot adtam, maga 30 frankot kap. Azonnal beléphet.

— Köszönöm szépen uram.

Egy felőrával később Jacques már megint abban a szobában tisztította az ablakokat, a hol ura rajta csipte a benyélésen. De a szállóban még ma is nevetnek a szállótulajdonos mulatságos tévedésén.

KÖZGAZDASÁG.

A hazai ipar pártolása. A főv. thatóság tegnap tartott közgyűlésén heves vita tárgya volt a két hazai aszfalt-társaságuk az a kerelme, hogy a város csak hazai anyaggal engedje meg a pályázatot. A közgyűlés nagy többsége nem teljesítette a kérelmet, mert nem akart monopoliumot adni a két társaságnak, a melyek állítólag kartellben vannak.

A törvényhatóság nem akarta kiszolgáltatni a fővárost a vállalatok önkényének s nem akarta folytatni azt a veszedelmes politikát, a melyet néhány év előtt ugyancsak a hazai ipar pártolása címén a telkekkel üzött. Akkor is nagyhangon kimondta, hogy olcsó áron kell a hazai iparnak a városi telkeket odaadni, s az eredmény az lett, hogy a városi telkeket a legtöbb vállalkozó telekspekulációra használta fel.

A közgyűlés szerencsésen megtalálta a középutat. Kimondotta, hogy esetről-esetre föltétlenül pártolja a hazai ipart, még akkor is, ha csekély áldozatot is kell hoznia. S az első konkrét eset bebizonyította a közgyűlés álláspontjának helyességét s hogy a tanács konkrét esetben módját találja a hazai ipar pártolásának. A Wesselényi-utca gyalogjárójának az aszfaltozására hirdettek árlejtést.

Két ajánlatot adtak be, az egyik külföldi anyaggal, a másik hazaival pályázott. A hazai vállalat egy százalékkal drágább volt. A tanács — ülésen a drágább hazai vállalatnak az ajánlatát fogadta el. Tehát nem volt igazuk azoknak, kik a törvényhatóság tegnap tartott közgyűlésén pusztán frázisnak mondták a közgyűlés határozatát s tagadták, hogy konkrét esetben lehet pártolni a magyar ipart. A tanács ma alaposan raczáfolott ezekre az urakra.

CSARNOK.

Lekötve.

— Irta: N i m e n.

(Folytatás.)

A férfiak ebéd után kávé és cigarettá mellett elővették a terveket és hosszasan megvitaták minden legkisebb részletet. Flórika nem szólt belé vitatkozásukba; férje soha sem kérte ki véleményét, úgy bánt vele, mint valami gyermekkel, rossz kedvében meg is dorgálta; tehát szóltanul ült közöttük, almodozó szeme a messze távolban révedezett és nem egyszer feljött, ha szólak hozzá. És mégis az ő jelenléte okozta a férfiak élénk-ségét; ha ő visszavonult gyermekeihez, Tódor kedvtelenül tolt el magától a terveket és a fiatal budapesti mérnök csak immel-ámmal, udvariasságtól tárgyalt a tabornokkal. Észre vette ezt Flórika? Nem. De mégis bizonyos változáson ment keresztül, mióta házának csendjét ez a két férfi megzavarta. Tódor só-tét, élv-ovár tekintete kellemetlen érzést keltett benne; meghorzongatta, ha szemek találkoztak, de ha Winter nézett reá, jóleső melegség járta át a szívét. A csinos fiu nyílt tekintete, becsületes lelkének nyílt tükre volt és a leplezetlen bámulat, a mivel olykor a fiatal asszonyra nézett, Flórika lelkéig hatott. Valami megmozdult az ifju nő szívében, sirni szeretett volna, de nem tudta miért? Ilyenkor kiszaladt a kertbe, hogy a friss levegő szabaduljon a nyomasztó érzéstől, a mi lelkére nehezedett, de a tavaszi fuvallom szerelemről, ifjúságról, boldogságról suttoztak neki és szíve még jobban elszorult.

Egy este ebéd után, Tódorral egyedül sétált a kertben. A ház előtt jártak fel és alá, de beszélgetés közben beletévedtek egy faszorba. Már este volt; a csillagok fenn voltak az égen és a fák között finom, nedves köd lebegett.

Flórika vissza akart fordulni, de Tódor hirtelen megragadta a kezét és szenvedélyesen sutogta:

— Oh maradj még még, maradj... ha tudnád, minő boldog vagyok veled így egyedül!

A tábornokné megdöbbenve nézett sógorára, a szó elhalt ajkain.

Tódor nem látta a tekintetet és az asszony hallgatását kedvezően magyarázva, izgatottan folytatá, mialatt szorosán tartotta a kezét.

— Hallgass meg Flórika... nem fojtatom vissza tovább érzelmeimet: szeretlek!

Az asszony ki akarta húzni kezét, de a férfi vasmarka nem engedett és másik karjával átfogva Flórika derekát, sutogta:

— Szeretlek, imádlak... légy enyém!

— Bocss! kiáltá vadul Flórika. Bocss, vagy kiáltok!

— Azt nem fogod tenni — sutogta a férfi, szorosabban ölelve őt magához, úgy, hogy forró lehelete az asszony arcát érinté — a mi közöttünk van, ne tudja azt senki sem!...

— De én nem akarom, hogy közöttünk valami legyen — kiáltott Flórika bizonytalanul — bocss el... gyűlöllek, utállak, az első naptól kezdve ellenszenvet éreztem irántad.

De a férfit ez az ellentállás még inkább ingerelte.

— A ki gyűlölni tud, szeretni is tud... mondá szenvedélyesen.

— Soha! soha! Megvetlek!

— Akkor mást szeretsz — tört ki gyanakvólag Tódor.

— Oh! — sziszszent fel Flórika felháborodva.

— Igen, mást szeretsz... bizonyára van valakid és csak velem szemben játszod az erényest.

— Hallgass... bocss el... szavaid meggyáznak!

Hirtelen mozdulattal most kiszabadította magát és oly erővel lökte vissza sógorát, hogy az hanyatesett.

— Ezt megkeserülöd! — dühöngött a férfi feltápáskodva.

De Flórika nem hallotta, nyilsebességgel a házba menekült. Egyenesen hálószobájába szaladt és hirtelen elrejtette annak ajtaját, mintha itt sem érezné magát biztonságban. Kikönyökölt a kertre nyíló nyitott ablakon és mohón szivta be magába a hűvös esti levegőt. Halántékai lüktettek, szíve hevesen vert, sokáig nem volt képes gondolkozni; gondolatai mint egy szétkergetett lovascsapat, öszsze-vissza nyargáltak a fejében. — Egy sár fenýófa kiváncsian kandikált be hozzája és a sötét égboltozat csillagai biztatón ragyogtak le rája.

Az iszony, a felháborodás, a mit sógora szerelmi vallomása benne előidézett, lassankint lecsillapult és a fiatal asszony végre képes volt gondolatait rendezni.

— Az alávaló! és még gyanusítani mer engem, engem!

És a fiatal nő tovább gondolkozott, tisztának, becsületesnek érezte magát, de a férfi brutális szerelmi vallomása, gyanakvása felkavarták összes érzéseit és ez érzések utvesztőjéből lassan kibontakozott a fiatal mérnök képe. Halványan, bizonytalan körvonalokban rezgett a kép szíve mélyében, de létezett, ott volt és Flórika most először adott számot magának. Az előbbi jelenet nélkül talán még soká, soká szeretete volna öntudatlanul a fiatal építész, de ez a nagy lelki rázkódtatás, mint a földrángás, mely megnyitja a földet és új dolgokat tár szemünk elé, szétrepesztette a fát, a mi Flórika érzelmeit borította és a szeretett férfi képe diadalmasan jelent meg előtte.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. Kaba. Vasuti pénztárkezelőnek 4 polgári osztály is elegendő.

M. Gy. «Való-mese» című verse nem azért nem közölhető, mintha nem közölnék költeményeket. A mint gyakorta láthatja, igenis adunk verseket, de csak jókat és elfogadhatókat. Utóbb beküldött munkája megerősíti a multiakból merített véleményünket, hogy önnek nincs tehetsége a versírásra. Mi igen tudjuk becsülni az elveket, de nem engedhetjük meg, hogy az elvek ürügye alatt tehetségtelen ember lopózzék be az irodalomba. De hat miért is ír ön verseket? Olyan könnyű dolog nem írni!

Samu. Kérjük: ne küldje többé a «Csicsogói Hiradó» című könyvmotost. Nem vehetjük hasznát, mivel ott rendes távirati tudósítónk van.

Koppen. 1. Háromféle Hága van. 2. Igen is volt már rá eset, hogy egy főispán feladta volna egy ujságíró kabátját. 3. Partie-áru kereskedőkről mit sem tudunk.

Nyilt-tér.

A legjobb és legelőnyösebb üdítőital.

mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognaccal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű vegyület ad: a

MATTONI-FELD

GISSHÜBLER

SAVANYÚVIZ

altja a szomjat, hűsít és felhűsít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tilkázó hatás ellen.

Kufeke féle

a tej legjobb hozzátévé a betegséget megakadályozza és eltávolítja gyermekliszt.

Kapható gyógyszerárakban és droguistáknál.

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőket, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dúsz szénadtartalmánál fogva, specíficus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos béltálmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélturót gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellemesen hatván be szénadtartalmánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító BUDAPEST, V, Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Védjegy.

A leg jobb poszód lemondádé bombonokat készit ezen

MARSNER A.

Kön. Weinbergé.

Óvakodjunk utánzásoktól! Vezérképviselő Balázs Cölestin Budapest, VII., Nefelejts-utca 13.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő Erdélben, Csikmezyében, a fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama: Jun. 15.—Szept. 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgatóság által szubventionált gyorskocsikon.

E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós, Görög vállalkozónál Sz.-Régen.

Déli utirány: Brassó, Csí-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya, megrendelhető Igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt, Debreczenben: Csanak József, Szabó Zsigmond, Kontsek Géza és Félégyházi János uraknál.

Fürdőre, borviz üzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal árjegyzékkel szolgál

a fürdő-üzlet igazgatóság, Borszék.

Posta és távirat helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság, Borszék.

A világ minden tárlatán első kiüntetést nyert!

Milleniumi nagy éremmel is kiüntetve.

Premier- Kerékpár Legjobb gyártmány.

Kerékpár
24 év óta

Képviselő Debreczenben: **Bauer és Társa.**

Gabona — München.

Jól bevezetett képviselő München részére szállítóképes kiviteli czégeket keres.

Prima referenciák rendelkezésre állanak.

Szives franco ajánlatok M. E. 9700 alatt kéretnek **Mosse Rudolf München** czim alatt.

Veterin-diätikus szer lovak és szarvasmarhák, juhek számára 45 év óta használatban a legtöbb istállóban, étvágytalanság, rossz emésztés eseteinél, a tejszaporítását és javítását, valamint a tehén tejleadó képességét előmozdítja. Ára egy egész doboznak 70 kr., egy fél doboz 35 kr.

Valódi minőségben csak a fenti védjegyvel kapható minden gyógyszerárban és drogueristáknál.

Főraktár: II

Kwizda János Ferencznel,

cs. és kir. osztr. magy., román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító. Kerületi gyógyszerész **Korneuburgban Bécs mellett.**

BÖR és

Czipészkelekek

kereskedése.

Alapított 1879.

Grünberger Ignátz

Debreczen, IV., Batthyányi-utca 4. szám.

TELEFON SZÁM 260.

Z S Á K

és
Zsákkölcsönző
üzlete.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben a Batthyányi-utca 4. szám alatt lévő s már 20 év óta fennálló **bőrkereskedésem** mellé

zsák és zsák kölcsönző üzletet

nyitottam, hol is nagymennyiségben raktáron levő kitünő minőségű

kölcsön-zsákokkal szolgálhatok, igen mérsékelt köcsöndijért.

Raktáron tartok továbbá minden e szakba vágó cikket, u. m.: mindenféle nagyságu es minőségű **zsákot**, nyers és vizmentes **ponyvát** stb., mely daczára elsürangu minőségének, **igen olcsón** áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Midőn még új vállalatomat becses figyelmébe ajánlom, vagyok

kiváló tisztelettel

Grünberger Ignátz.

Legfinomabb karlsbadi

ostya és lepényke

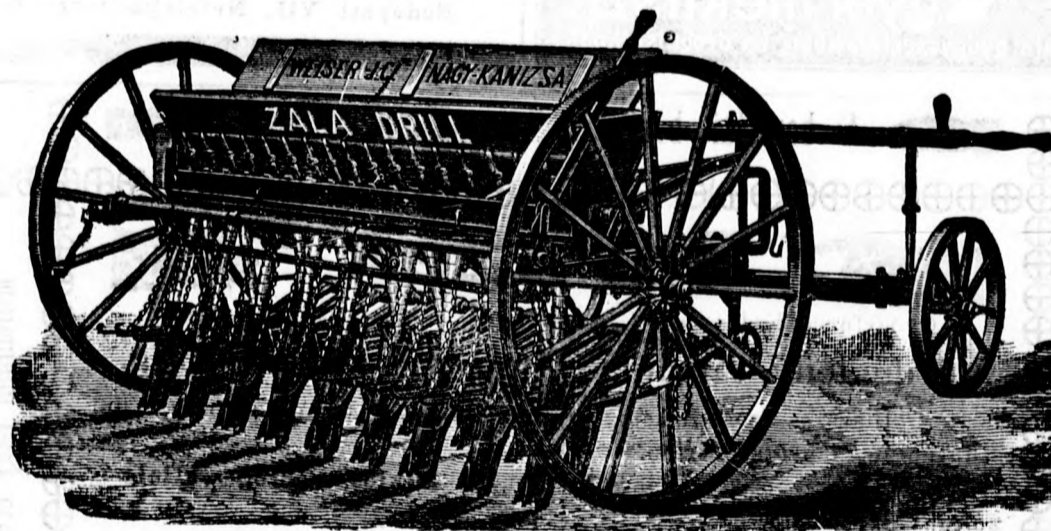
minőség tekintetében felülmulhatatlan, gyárt és küld

Alois Frank, Troppau.

Vezérügynök Magyarország részére: **Dillmont Frigyes Budapest, Kertész-utca 55.**

500 Forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használata mellett, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlik (Csomago-lások külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösei (E. Winkler) Wien, 19/I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben: **Mihalovits István** a kigyóhoz-czimzett gyógyszerárban. Határozottan kérjünk **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéséért jó díjazás adatik.

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépnünk, a melynek elmés ujitásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kisbéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen **az első díjat, aranyérmet nyert**, továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

acélból készített

Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket,

eredeti amerikai **Planet jr.** kukorica kapákat.

Raktáron tartunk: Szecskavágó, répavágó, rosták, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtözsde udvarán.

Klein Jakab,

üzletvezető.

Városi muzeum.

Debreczen, július 8.

A nyiregyházi Bessenyei emlékszóbor leleplezése alkalmából Nyiregyháza város megnyitotta muzeumát is, mely szakértők állítása szerint úgy ügyes berendezésével mint érdekességénél fogva számot tesz a magyar muzeumok között.

A megnyitás nem járt semmi nagyobb ünneppel, mert hiszen akkor a »Bessenyei-ünnep volt az első Nyiregyháza. Mégis úgy tetszik nekem, hogy a magyar kultúra ünnepe volt az! Nyiregyháza legalább most már büszkén vezetheti az idegent muzeuma felé, s elmondhatja, hogy van egy ház, hova a megye és város történelmi becsü, kegyeletes emlékü relikviáit elhelyezheti.

Fájdalom, hogy mi debreczeniek ezzel nem dicsekedhetünk. Történelmi emlékekben igazán gazdag városunk nem tud oly helyet mutatni, melynek rendeltetése az lenne, hogy a múlt emlékei rendszerezve, rendezve ott egy csoportban őriztessenek.

Valljuk meg az igazat, hogy ez sehogy sem emeli városunk féltve őrzött reputációját. Mert nem elegendhetünk meg azzal, hogy a kollegium, a Csokonai Kör és egy két magán ember gondosan őrizik a debreczeni vonatkozású relikviákat, nekünk kell olyan nyilvános helyünknek lenni, hol azok rendszerezve, némi magyarázatokkal ellátva, állandóan megtekinthetőek legyenek.

Nagyváradi városa ebből az elvből indult ki, midőn segélyezte a régészeti társulatot a nagyváradi régészeti múzeum felépítésénél. És azt az összeget, melyet az épület fedezésére fordítottak egy polgára sem bánta meg a városnak, sőt mindannyi büszkeséggel tekint a Schlauch parkban levő csinos épületre. Aradnak, Kolozsvárnak, Szegednek megvan a maga muzeuma — hát csak a mi városunk maradjon mindig es mindenben hátra?

Ha azt találna valaki kérdezni, hogy hát mégis mit helyeznének el abba az épületbe, igen könnyű volna rá megfelelni. Debreczen az 1300-as évek kezdetétől fogva rendelkezik értékes történelmi emlékekkel, a városháza telve van becses emlékekkel, a melyek azonfelül nagy értéket is képviselnek. A magán gyűjtők, kik szintén szép számmal vannak, oly érdekes történelmi emlékekkel rendelkeznek, melyekért a nemzeti muzeum szívesen adna. A kollegiumnak sok olyan érdekes dupluma van, melyek közül egyet egyet szívesen bocsátana a városi muzeum rendelkezésére ha ingyen nem is, de csekéy árért. A Csokonai relikviáknak hol volna jobb helyük mint a városi muzeumban. A czéh ládák, a czéhek nagyecsü emlékei hol foglalhatnának el méltóbb helyet, mint ott. Hiszen alig pár napja a mérsáros czéh műveszi kivitelű czéh-ladáját és ezüstös hirdető tábláját a poros városi leveltárba kellett megörzés végett elhelyezni.

Nem volna ez imponzáns, ha ezek szép rendben a városi muzeum szobaiba helyeztetnének el, hol a város közönsége nap-nap után szemlelhetné s a múlt iránti érdeklődését örökös ébren tartana.

Debreczen város ezeket költ éveken keresztül reprezentálásra. Vajjon ha e kidobott pénz felét a városi muzeum céljaira megakarintaná, nem lehetne-e azt két három év alatt a nagyváradi mintára felépíttetni!

En azt hiszem, hogy lehetne!
És ha már fennállana, azok, kik évek hosszú során fíró-fíra hagyományozott történelmi emlékeiket őrzik, a tulajdonjog fenntartása mellett szívesen szolgáltathánának be sok oly dolgot, melyek unikum s büszksége lenne a debreczeni muzeumnak.

Csak az első lépést kellene megfenni, felkelteni kissé az érdeklődést. Az eredmény biztos siker.

Hogy azután hol lehetne építeni a muzeumot, ez olyan kérdés, melyre a mérnöki hivatal hamarosan megtudna felelni. Csak utálványozza ki a város a reprezentálás költségeiből megspórolt összeget mindjárt hozzá lehetne fogni az építkezéshez.

Természetes, hogy akkor egy darabig

nem kellene szerb dalosokat vizitbe hívni. Ezt utóvégre megállhatná a város s néhány ezer forintot megspórolna vele. (Értvén a szerb dalosok alatt egyebeket is.)

E terv létesítése után igazán el lehetne mondani Debreczenről, hogy a tudományok városa s hogy halad a korral. Ez letörölné róla még azt a szégyent is, melyet a szesz »gescheft« festett reá legutóljára.

Mi a magunk részéről azon leszünk, hogy az ügy ne aludjék el ismét; hanem mint lehetséges a kultur-követelmény közel jövőben a megvalósulás stadiumába lépjen.

Körörszi.

Pálinka — elmékedés.

Irtá: Gondy Károly.

Az országház és a városház pénzügyi bizottsága majdnem egy időben főzte a pálinka-politikat.

A pálinka és politika nemcsak örökös alliterációja végett közel rokonok, de világ céljuk is egy: a pénz.

Pénz, pálinka, politika, általános kötszerek, miknek szoros vagy fonak alkalmazása vagy hamisítása sok fejtájt okoz. A pálinka leggyorsabban hat es nemcsak a szegény munkás, de a nagy urak fejét is megzavarja. Nem csoda, ha annyi a baj miatta.

Minden országos baj az országházból ered, mert a hol javítanak és egészet nem készítenek, — ottan okvetlenül rontanak, bonantanak.

Az országház az első javító intézet, hol a sok javithatatlan hiába ül le idejét. — Kar reajak kötenni, ha ők ugyis egyre költenek.

Hiába filozofál Neményi A. Leibnitz: Beib: nichts! . . .

A javaslat, mit a p. ü. bizottság nevében a szeszkezelésről felterjesztett, az persze oroszágos nézet, ha mindjárt azt senki magának nem vallja, csak a szükség ug diktálja.

Mi Isten kegyelméből buta szpizsburgerak nem is értünk a politikához, nekünk elég a pontikai arémetika, ha pontosan fizetoi tudunk.

Mit tetszik gondolni?! . . . A világet sem pénz-zsarolás . . . csak a szocziál politika érdekeben (?) kell az alkoholizmust megszorítani. Az ám . . . de még a sok greizler is bele kontarkodik a gesefibe . . . nem elég hogy mübort iszunk? Ha már tiszta bort nem tölthetünk, legalább tiszta pálinkát és ne mokus vizet aruljunk. Tisztán áll a mi részegedes van megengedve. Hej! ha Kollonich bihornok élne, örüne a lelke . . . államilag engedélyezett butítás ily szegénység mellett! . . .

Hej! ezek a sambre szepárek, meg ezek a spekuláos Aronok, az államellene dolgokat meddig is művelnék?! . . . Az állami ital nem is lesz amolyan pincs-pancs, hanem egészes mint az érczkoporsó, miben a halott nem oly egykönnyen enyeszik el a föld alatt. Itt is, ott is sárga földig a határ. Legjobb is lesz, ha jó előre spirituszba tétetjük mgunkat, nem olyan barbár konzervála, mint a behalzsamoszás, van elég »mumia vera« — ne szaporítsuk.

Neményi a szocziális kérdés fejtegetésiben még odáig jutott, hogy a kormány nem térhet ki a sok pálinka-pocskondiának az irodalmi téren.

Hát mond valamit, a tudományos akadémikusok is tapasztalták a pálinka lázító hatását. Bizony soknak nem indul meg az arany pennája, ha nem spirituszszal indítja meg a spirituszát. Még a thékából is morog a papra, ha készülődik a magas kathedrára.

Hogy is mondja a bölcs naptár?

A pálinka gonosz ital,
Ki azt issza; korán elhal;
Nyáron fönnyaszt, télen fogyaszt,
Okos ember nem issza azt.

Hát a mostani téli nyáron mihez tartsuk magunkat?

Ilyen két kulacsos időben, csak szagolni szabad. Ezt csak én mondom; tudom, Aron maskép, egész ellenkezőleg velekedik.

Az rdög vigye az ilyen időt! . . . Egy szem zöld dió koppan a kalapomon . . . Ugy kell nekem, minek nyaralom ki a telet a Sestában? Itt a nagy diófa alatt ugyan keményen kopognak a zöld eszmék, nem csoda ha zölden fog a tollam . . . mint a leveli tetű a levél színet veszi fel. De az Anthrecen-tinta szívetem azzal vigasztalja, hogy a zöld betű mint a felvágott dióbél a szedő kezében megfeketedik.

Az egy szem ferges diót eltettem, gyűjtöm a pálinkába. Mily szép a sötét barna színe is van a diós pálinkának! famoz-füzmöz! . . . Ab mily elragadó! . . . No, no, még előbb elkészüljön. Ilyen nedves hűvös atmoszférában jól esik a telire megérett pálinkára gondolni, de még arra is hogy lassanként mint hull a főispánok fergése.

Eddig csak hármát rázott le a terebélyes faról a nagy Széll, a negyediket a guta villám ütötte le . . . el lehetünk készülve a legrossza b r a . . . Isten neki, fa keresz!

A mi városunk rendkívüli közgyűlésének is megvan a sürgösségének oka: a viharos Széll nyoma ide is elhat néha. Hat a fiók bank nem itt congregált, midőn ott tulna az anya bank koof rált? Debreczen a kormány Tihanyi ekhója; tiz-zer is visszaveri a kiejtett szót, míg el nem hal — a bal.

A városi szesz monopól ellen a sok ügy véd állást (doppeltkummerlich Atlascht) foglalt. És ha a kormány veünk, ki ellenünk? Furcsa illem-dilemmába keveredett a védő triumviratus.

Ember irtással, erkölcstelen üzérkedéssel vadolja a nemes várost, holott védeneknek eddig ez volt a foglalkozasuk. Óva intik a város atyáit, hogy ne kövessék az Aronok rossz példait, hanem mint kereszttyének tapossák továbbra is a jó erkölcs ösvényeit. Köszönöm, köszönöm. Elég!

És az Aronok csakugyan oly rossz lelkűek? Dehogy, nagyon is a törvényhez tartják magukat. Nem szatóc-kodnak, nem szepáreznak, hanem nyíltan a piac legelénkebb sarkain aruloak. És mégis?!

A hogy a sok beszédnek alja van, utóljára kisül, hogy az üzleti könyvek beszélnek leghelyesebben. Igen, a könyvek, mindig a könyvek, ha — hitelesek. Dehát az okos urak mindent könyv nélkül tudnak, ebben áll a tudományuk. Bizony a könyveket és a vezetését kell előbb-(utóbb) rendeznünk, aztán beszélhetünk. Azt mondom.

A polgarmester is, mint régi diák »par coeur« szavalt, de a profeszorok »ad legao« szorították és szörnyen komikusnak találtak megható elegiáját.

Hát kérem, az az igazi komikus, ki maga »oha sem nevet az előadása alatt és ha nevet, utóljára nevet. Ergo, vityorgó, . . . se-deas mungo! . . .

Pálinka, pálinka hova sülyedtel? . . . Rozsolis arczodból be kivetkőztiél!

Magyar lóversenyek hajdan.

Csalódik, aki azt hiszi, hogy gróf Széchenyi István kora előtt telivér verseny-paripák laba alatt nem dobogott, így tavasz nyiláskor, a magyar föld. Nem 60—70 évvel, de majdnem négy századdal ezelőt megvolt már nálunk — régi poros irások tanúsága szerint — ez az intézmény. Sőt lehet, mint a huszárságot, épen ugy ezt is tőlünk tanulták el a többi nyugoti nemzetek. Mohács óta bezzeg, ha lóra ült is, egyebütt volt dolga a magyaroknak. Efféle nagyuri kedvteletesekre nem igen volt érkezése. Így szunnyadt el a leányzó, a kit a nemes gróf annak idején fölébresztett.

Tehát még Mohács előtről szólnak a régi irások.

II. Lajosról, a szerepcsétlen végü gyermekkirályról árulják el fennmaradt számadások, hogy egyéb mniatós bajlandóságai mellett szenvedélyes sportember is volt s nagy

versenyistállót tartott, még pedig Kelenföldön. Nagyon valószínű, hogy a versenyter is ugyanott volt, de erről biztos adat nem tanuskozik.

1525-ben, egy évvel a nagy nemzeti szerencsétlenség előtt, Konstantinápoly felől már haragos felbök tornyosultak és Nádorfehérvár fokán ott hivalkodott a félhold. Az ország kincstára ijesztenően üres volt s csak az apostoli szék kegyelemfillérei segítettek ki megmegújuló pénzzavarából a könnyű vérű ifjú király. Amde ő azért vigan utalványozta ki hetenként az ötven dénárt lovászapródjainak, a kik Horváth Márk, Sothkyrger Menyhart és Priska istálló-mesterek felügyelete alatt gondozták és készítették elő a közeli versenyekre a nemes vérű paripákat.

A megajánlott »török adóval« és fegyveres erővel a közelgő veszedelem feltartóztatására ugyan a lengyel szomszédok is mélyen hallgattak, hanem e helyett Szidloveczky Kristóf, a krakói vajda, három versenylóval, Karlekweczer uram pedig Lembergől ugyancsak egy paripával és hozzá egy lovászfíval kedveskedett a sportkedvelő királynak. Szidloveczky Kristóf, Lengyelország palatinusa és krakói vajda három versenyparipát (equos veloces) küldött ajándékba Ő Feiségenek — mondja a jegyzék s a Kánya nevű szolgának, a ki a lovakkal jött, 70 frtot utalványoz a gavalier király.

Sőt nem elégedve meg ezekkel az önkéntes ajándékokkal, még Zsigmond lengyel királyt is felkerte II. Lajos, hogy küldjön neki versenylovakat. A koronás kollega azonban úgy látszik, nem hódolt annyira a sport-szenvedélynek, mert meglehetősen hűvös hangon válaszolt a felkérésre, irván Budán tartózkodó követének: »Tudhatná a király, hogy nekem olyan lovam nincsenek, es nem is találék benne örömet. II. Lajos versenylovakainak száma a melléjük reudelit lovások után iréve, körülbelül 16 darab lehetett, ehhez járult a négy ajándékló Lengyelországból s így az egész verseny-istálló husz darabból állhatott.

Mihelyt a hó elolvadt s az idő nyiladozni kezdett, megkezdődtek az előkészületek a májusi versenyekre es tartottak szakadatlanul egész április hóban. A kelenföldi sikon könnyű fiatal gyerekek es királyi apródok szaguldoztak föl s alá a szilaj vérű paripákon.

Április 26-án Rothkyrger Menyhart uram, a királyi komornik es fő istállómester újból 25 forintot kapott a versenyistálló költségeire. Április 28-án a kincstárnok különböző színű vékony gyolcshól hat veget vásárolt s átadta Jakab mesternek, a király szabójának, hogy műértő kezzel ruhát készítsen abból a lovászfíuknak es a királyi apródoknak.

Ugyanezen napon (április 28.) hat vég különböző színű gyolcsot vettem es Jakab mesternek, Ő Felsege szabójának átadtam, hogy ruhát készítsen az apródok számára, a kik a versenyben lovagolni fognak, — jegyzébe hűségesen a napi kiadások közé a kincstartó.

A király példáján buzdulva az előkelőbb magyar urak is tartottak versenyparipákat es április vége felé ők is megerkeztek Budára a versenyben résztvevők.

Május 1-én kora reggel kúrtszó hirdette Buda utcáin a versenyek kezdetét. A király szép ifjú nevével, Mariával, s a főurakkal követve egész udvarától, ünnepi díszben vonult ki a versenyterre. Az érkezőket odakint cigánymuzsika fogadta, s Faraó füstös ivadéka muattatták notáikkal az egyes futamok között is a közönséget; természetesen nekik sem maradt adósuk a gavalier király. Az ő dijkrol így számol be május 4-én naplójában a kincstartó: »Ugyanezen napon (május 4.) borralalót adtam a cigányoknak [pharaonibus], a kik muzsikáltak a versenyen, a hol Ő Felsege es es az urak paripái futottak.«

A király husz lova, ugyanannyi apródja, a krakói vajdának öt lova s két apródja vett részt a versenyekben. Hogy a többi magyar urak mennyivel vettek részt, azt nem lehet tudni erre vonatkozó adatok híján. Sejt-het azonban, hogy meglehetősen számmal.

Arról sincs biztos adatunk, hogy hány futás volt naponként. A nyerők nem pénzt,

hanem különböző jutalomtárgyakat kaptak. Ezek a versenyteren közszemlére voltak kitéve s a budai bíró szolgálai ügyelték rajok, a kiknek szintén kijárt ezen szolgálatukért a fejedelmi borralaló.

A versenyek május 1-étől 11-éig tartottak s 12-én fölszedvén sátorfájukat, a királyi palotában tartott bucsu áldomás után ugy a lengyel, mint a magyar urak vigan hazaszéledtek, — a következő évi viszontlátás reményével.

A magyarok találkoztak is, de nem Kelenföldön, hanem Mohács gyászos terén . . .

Krónikás.

Vigasztalás.

Irta: Bartha Miklós

Ötvenkét évi szolgálat után nyugdíjra kaptott az iskolamester; egy negyedrész az új tanító fizetéséből, a kinek száz véka csős tengerit es hatvan kereszt szemetet adott a hívők serege.

A tavalyi nagy télen, midőn az uraság kegyéből száraz ágat ment gyűjteni az erdőbe lefagytak a lábai. De ha széken ülve is — még mindig megtudta a kissébb harangot huzni, s így az anyjuk, aki vakon sinylődik es betegen évek óta, nem látott nagyszükséget. A gazdagok nem sejtik, hogy milyen kevésbeléri be az ember, mikor nincs több.

De elkövetkeztek a rossz napok.

A szegény iskolamester gutta ütéssel látogatta meg az Isten. Ezentul egyik karját nem bírta. Félkézre pedig még a kis harang is igen nehéz volt. Megpróbálta kétszer-háromszor, de nem sikerült.

A kis csupor üresen maradt.

Egyszer a szomszéd bérese szekeret kent s mikor a tengely jól átzirosodott, eldobta a megmarad hájat. Az öreg iskolamester átszólt a palánkon:

— Add nekem!

— Csak nem akar vele rántást keverni — röhögött hetykén a béres s át dobta a hulladékok.

— Az is meglehet . . . megpróbálom . . .

talán csak föl tudok mászni . . . motyogott magában a szelid öreg.

Azután neki indult a toronynak. Fáradásos, hosszú es keses ut volt, ez a meredek es sötét lépcsőfön. Vegre feljutott. A harang jábhoz vászorgott; megkente a harang tengelyt es perselyt, s lehelve es reménykedve csoszogott lefelé.

Most már tan könnyebben jár!

Jött a vécsernye ideje. Az öreg oda czammogott a csüngő kötelhez. Előbb imádkozott. Azután edalolta a XC-ik zsoltárt: »Te benned biztunk eleitől fogva.« Ekkor megfogta a kötelet. Keze reszke ett.

Egy jó asszony tegnap meg hozott egy tányér aludt tejet a szegény anyjuknak, de még ma semmit sem evet. — Ha legalább burgonya volna es tűz, ami mellett meg lehetesen főzni!

— Megint imadkozik. — Az imádság erőt ad.

Ekkor meghuzta a harang kötelét s aztán visszabocsátotta. Megint meghuzta megint visszabocsátja . . . Most pedig halgatódzik. Szó-e a harang? Két nyomorult élet függ ettől a hangtól.

Azonban csend van mindenfelé. A templom néma csendje ez, mikor az Isten nem ad választ a könyörgőknek. Rémesebb ez a sir csendjénél.

A kinos próbát ismétli. Kétségbeesve rángatja a harang köteleit. Megint csak az a rémes csend. A füléhez kap — talán megsiketült? Reménykedve néz föl a torony ablakába. Hatha mozog, hatha szól a harang s ő csak meg siketült. — De a kis harang nem mozdult.

Tántorogva indul heza a boldogtalan ember. Otthon így szól hozzá a vak asszony: »Hoztál egy kis tejet édes öregem?«

A ven iskolamester úgy érezte, mintha szive dobogása meg akarna állni. Nehezebb esett ez a pár szó:

»A harangozó tehene elugrott. De azért ne busulj!«

Vigasztalásul meg hozzá tette: »Hiszen mindnyájan meghalunk!«

Egy vaudevillista emlékirataiból.

Blum Ernő, a je es francia vaudevill-író, emlékirataiban említést tesz a főiri szalonok műkedvelői előadásairól, s hozzáteszi hogy ő ez előadásokat szivesen megnézné, de megvást csak az esetben fogadna el, ha nem kívánnák tőle, hogy alkalmi darabot írjon. E tekintetben ugyanis, írja Blum Ernő, igen szomorú tapasztalatai vannak.

Felszözlítették, hogy írjon valami alkalmi vaudevillet s ilyekézzék mentől többet gyonyolódni XIV. Lajoson, mert a vendéglátó vejének XIV-ik Lajos volt a gunyneve. Blum eleget tett a kívánságnak, de később megbánta. Mert idővel a kigunyolt vő szíoten végrehajtó lett s meg exekválta. — Mikor belépett hozzá, nem mulasztotta el gunyosan meg kérdezni.

— Nos, emlékszik-e még régi barátjára XIV. Lajosra?

A megexekvált író szárazon válaszolta:

— Az igazi XIV-ik Lajos nagy lelkű ember volt.

De később Blum még egyszer engedte magát rábeszélni barátja es elválaszthatatlan munkatársa Toché által, hogy a Faubourg Saint-Germain előkelősége rézére valami alkalmi dar bot írjanak együtt.

Az előkelő család egyik legifjabb sarja szolgáltatta az adókat a darabhoz, vagyis ismertette azokat a személyeket, akiket gunyolni kell. A két író társ égett a vágyól vegrevalahára megösmarkedni a párisi előkelő világ színe-javával. Lázás hévvel dolgoztak a munkán s nem minden meghatottság nélkül nyujtották at a ház úrnőjének, ki figyelmesen végig olvasta.

A főiri dama komoly kifogásokat támasztott az első jelenet ellen, a mely megsérthetné a tábornok urat. A második jelenet, melyben czelzások történtek a hajszinviselőtről, még kevésbbé volt inyére. — Ezt is törölte, valamint a többi jeleneteket is, úgy, hogy végül csak a pusztá czime maradt meg az alkalmi darabnak. Ellenben a legszeretetre-méltóbb mosolylyal megígérte a két szerzőnek, hogy meghívót küld nekik a kérdéses estére. Blumot ez tökéletesen kielégítette.

Örül költekezésbe bocsátkozott: ujdona-uj frakkot es vakítóan fehér nyakkendőt vásárolt. Így várta a meghívó. Hasztalanul várta. Azaz . . . mégsem. Megerkezett, de egy nappal a »zoaré« után. Az előkelő urnő megtartotta szavát s titkárjara harította a felelősberemat a fatális késésért. Blum mindazonáltal berámáztatta az előkelő meghívót s olyan helyre függesztette, hogy minden látogatójának szemébe tünjék. Ha valaki kérdezni talalta: Ah, Blum ur, ön ilyen előkelő helyekre kap meghívókat? — a híres vaudevillista hangul válaszolt:

— Igen, de csak ritkán megyek el. Nagyon sok időt vesztenék, aztán meg tetszik tudni, nem szeretek későn lefeküdni.

Ez volt az egyetlen eset, hogy Blum bár csak in effigie, az előkelő vilaggal érintkezett.

A német császár családi szobája.

A császári családi szobában nem valami nagy a csend, a mint ott a »kis kör«, vagy annak csak egy része is egybegyült. — Mert eleven természetű, jókedvű, pajzán gyermekek a német császári pár gyermekei, a kikben a meleg érzelmekkel törhetetlen kedély egyesül es a kiknek nevelésébe — alkalmilag — maga az apa is beleszól, ha kell, egy jó hajlékony nádvezző támogatásával. A papájuktól félnek is a kis hercegek. Bizonyosága en ek többek közt az a kedves jelenet, mely ez évi január 18-kán, a német császári birodalom újjászülésének jubileumi ünnepségén játszódott le. Egész Berlin lobogódiszt öltött. Az ifjú hercegek is engedélyt kaptak, hogy a vár-

kastély udvarára nyíló szobáik ablakiból apró zászlókat tűzzenek ki. Ekkor esett meg a trónörökös, hogy az ő zászlója kiesett és egyenesen odavágódott a császár lent álló komornyikja fejéhez.

— No megálljon, Vilmos herceg, fenyegetődött a vén szolga tréfásan, megmondom a papának!

A trónörökös megijedt, játékaiból kikeresett egy szép vitorlás csónakot és átadta egy szolganak a következő szavakkal:

— Kérem szépen, vigye le ezt hamar D.-nek. Vigye laza a fiának, de a papának ne mondjon semmit.

A papa az ilyen dolgokban nem ismer tréfát. Mikor pár évvel ezelőtt a trónörökös első uniformisát kapta, legközelebbi öcséje, Eitel Fritzhertze is ilyen akart. A reggelinél folytonosan kérte az apját, végül így fakadt ki:

— Én akarok ilyen egyenruhát.

A császár nyomban fogságba vetette, még pedig alkalmas börtönhelyiség híján, az asztal alá. Pár perc múlva megparancsolták neki, hogy bujjék ki onnan. A szökefűű kis herceg elő is bujt, de egy ingecskére levetkőzve. Apja meglepetve kérdezte tőle, hogy miért tette ezt. A kis herceg siránkozva így felelt:

— Ha egyenruhát nem kapok, ruhát sem akarok viselni!

Akaratát azonban csakhamar kinevelték belőle.

A császár — gondolatban — akkor is gyermekeinel idős, a mikor nem lehet közelebb. Spandauban, katonai céllövészetnél, egy tallért nyert egy alkalommal. — Nevetve dugta zsebre.

— No, ezért veszek valamit a fiainak, hadd örüljenek ők is!

És az ünnepeknél is ő, vagy a császárné, akarbányszor pár darab süteményt, cukorkát tesz el.

— Ez a kicsinyeknek otthon. Legkisebb cicizánk, Viktória, eped az effélék után.

Mind e leírásnál jobban jellemzi ezt a családi életet magának a császárnak szava.

Egy alkalommal, valamelyik rokona kíséretében, egy nagy ipar- és kereskedelmi kiállítást tekintett meg. Rokona egy drága toalettire figyelmeztette, hogy az nagyon illenek a császárnéra.

— Ez a ruha a császárnénak? — felelt mosolyogva a császár. — No, te nem ismered az én gyermekimeket. Az uszályt, egy-kettőre tönkretennék, mert hárman-négyen mindig ott lógnak a feleségem szoknyáján.

Gyöngéd szeretettel, odaadó rajongással csüngnek a gyermekek anyjukon, a ki soha egy estét el nem mulaszt, hogy be ne nézzen még egyszer kedvencei hálószobájába, a hol végig-ökolja őket. Milyen öröm az, ha az idősebb hercegek a szokottnál tovább maradhatnak főn és anyjuk mellett lehetnek. Egy alkalommal addig rimázkodtak, míg egy balon megengedték nekik, hogy az apródok helyett ők vigyék anyjuk uszályát néhány termen végig.

Egy másik alkalommal, mikor a császárné keleti Poroszországba készült utazni a férjével, arra kérték, hogy indulásuk előtt megegyezzen bucsuzzon el tőlük. A császárné úgy vélekedett ugyan, hogy akkor már alusznak, de azért benézett hozzájuk. Késő volt már, de azért három kis fej kandikált ki a takarók alól s három pár kis kar nyult a császári mama felé.

— Hogy van az, hogy még fennvagytok? kérdé a császárné meglepetve.

És a gyermekek nevetve mesélték, hogy az álom ellen zsinórral kötözték össze egymás lábait. Ha egyikük elalmosodott, a másik kettő addig ranczigálta a zsinórt, amíg annak szemeiből is elillant az álom.

Eitel Fritztől ered a következő bájosmondás.

A vallástani lecke alatt fordult elő a következő mondat: „Mi emberek mindannyian bűnösök vagyunk.“

A herceg eleinte maga elé nézett, aztán így szólt:

— Nem, nem, az nem lehet. A mi mamunk nem bűnös!

Ugyancsak a kis hercegnek, egy alkalommal, nehéz számtani példát kellett megoldozni. Gyorsabban készült el vele, mint várták. A tanító kérdésére örömmel felelt:

— A mint ütem és gondolkoztam, a jó Isten ügyes fogást sugott és megvolt a földadat.

Félelem az embertől.

Az állatok úgy éltek a földön, hogy nem tudtak semmi náluk nagyobb lényről, mert az embert meg nem teremtették meg s nem is sejtette még senki, hogy majd megteremtik. A természetnek nem volt még ura, de nem tudta érezni a hiányát sem.

A farkas ugyan akkoriban is garázdálkodott a birka-nyájban, a csuka fölfalta a polykát, a heja lecsapott a tyukra és a róka üldözte a bárányt; de ura és parancsolójának egyik se nem ismerte el a másikat. A világon apró csetepatéktől eltekintve, határozatlan szabadság uralkodott és lakói közül egy sem vette magát senki hatalma alá.

De akkor megteremtették az embert, aztán szamuzták az égből s összes teremtmények urává tették. Ő egy magas hegyre telepedett s ott ütött tanyát. Az állatok elsőbbsen majomnak nézték és csakugyan kezdetben nagyon majom-képű is volt. Azért hát senki sem erte fel ész-zel, hogy miért félne tőle jobban, mint a majomtól. Az őz, amint megpillantotta, tágra nyílt szemekkel és fület hegyezve hőköt vizsgálta, de nyomban megint csak békésen harapdálta tovább a gyepet. A galambok görbe szemmel méregettek a fák ágairól, de nem repültek el és a majom úgy bánt vele, mint

hasonszórújével, meghajigálta dióval, mogyoróval s torzképeket vagva állt odább.

De az ember, a ki megtanulta félni az isteneket, azt akarta, hogy az állatok meg őt féljék s tiszteljék, a hogy ő félte s tisztelte az isteneket. Kunyhójába rohant, lekapta ijját s gombos végű nyilat, uralma eszközeit, célzott s lött; lött egyszer, lött kétszer s lött harmadszor is. Az őz holtan rogyott le a földre s vér buggyant ki orrlikából, a galamb lehullott az ágról és a majom nehéz sebbel jajszékeve inalt tova. És e naptól fogva őzek, madarak s majmok nehogy tájékára mertek volna jönni, hanem messze elkerülték a hegyet, amely azelőtt lakóhelyük volt!

A galamb volt az első, a mely más hegyekre híret vité, hogy mi történt az Ember-hegyen. A madarak tanácsot ültek, ő egy sudár fenyű tetejére szállt s összegyűlt társainak elbeszélte, hogy mi történt vele minapiban. A mint az ágon turbékoltak, egyszerre csak, párja halva bukott le a földre; ő elsőben tova robbant; ám a mikor visszatért, hogy fölkeresse s letekintett, mindenféle holt testeket s lenyuzott bőroket látott. Ő azt hiszi, hogy a dögvesz dühöngött ott.

De álig hogy kimondotta mikor különös üvöltözés hangzott a levegőben, a galamb kiterjesztette szárnyát s megpróbált röpülni, de aztan csak kinyújtott lábakkal lehullt a fátővéhez s meg sem mozcizant többé.

— Dögvesz! dögvesz! ordítottak a négy-lábuak és dögvesz! dögvesz! károgták a madarak, mikor megint ugyanugy süvöltött a levegőben és a bárány tergyre rogyott s nem kelt fel többé. Akkor az egész egybegyűlt alatsereg szétillant, mint a polyva, a szélrózsa minden irányában, ki-ki a merre látott.

Cséplésekhez

igen alkalmas III-ad rendű tölgytüzifa

ára 10,000 kilónként vagonban

Debreczen állomáson csak . 39 frt 50 kr.

Szoboszló " . 41 " — "

B.-Ujváros " . 45 " 50 "

Megrendelhető: **LAMARCHE ALBERT** fűrészgyár kezelőségénél Nagy-Károlyban.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomoró szabályzóval.

A munkaképesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőllő és gyümölcs zuzók

és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőllő és gyümölcs őrők, aszaló készülékek gyümölcs és főzlek aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legujabb szerkezetű szabad. ömüködő „Syphonia“ gyümölcs és szőlőlevessző permetezők gyártanak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA

os. kir. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor.

BÉCS, II./1. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 400 arany, ezüst és bronz éremmel.

Arjogysék ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontelárusitók felvételnek.

De a róka mégis visszafordult az erdő széléről s kíváncsian hátranézett. Hat akkor egy furcsa lényt látott maga előtt, a mely egyenesen állott miként a fa törzse, teste fehér volt és szőrtelen és szeméből oly különös láng lövelt ki, hogy a koma tőle megbéultan és földre lapulva somfordált odább a közeli cserjésbe. Szemtől-szembe látta az ember, de senkinek sem mert beszélni róla. És e naptól fogva megremegett minden kőtől és fatörzstől, messze elkerülte őket, mindenütt az embert vélte látni s törte-marta magát, hogy mi utómódon tudná megbékíteni.

És az állatok rá sem értek még fölocsudni első ijedségükből, mikor újra meg újra megújult, a mi az elébb történt. Majd egy deli szarvas esett el, nyíllal a szívében, majd egy fajt hullott le, — majd egy hattyu nyugtotta ki hó nyakát s ingott-legett holtan a tó felszínén. Felelem, borzadály es remegés vett az egész állatvilágon erőt. Még a hangját is hallották néha-néha és az csontokig és velőig hatott, rémesebben mint a farkas ordítása vagy a feldühödött medve bömbölése. Nyilai csak süvöltöttek folyton-folyvást, de senki sem tudta, hogyan jönnek, honnan és miért.

Voltak, a kik azt mondták, hogy büntetik őket hüneik miatt, azért hogy egymással mindig viszálykodnak, marakodnak. De mért szenvednek hát az ártatlanok a bünösökert? kérdezték mások. Mért menekül meg a heja, míg a galamb pusztul, mért vész el a barány, míg a farkas elhordja irhaját? S egy sem akadt, a ki ezekre a kérdésekre feleletet tudott volna adni. De apródonként csak mindnyája rájött, hogy egy valamennyiöknél felsőbb lény jelent meg, a kinek haragját senki sem kerüli ki, a ki elől senki sem tud menekülni, a kitől hat mindnyájoknak félniök kell.

De a róka, a mely minden más állatnál okosabb volt, a mely látta az embert és a mely éjjelenként kunyhója körü ólalkodva szokásait kiszimatolta, de a mely maga sem volt soha biztos életéről, végre azt hitte, hogy tisztában van, — miképpen lehetne az ember haragját megengesztelni. És a rókák, macskák, farkasok, medvek, s minden más vadállatok titkos éjjeli gyűlésén, elbük terjesztette indítványát és jóva is hagytak: hogy vigyék el az embernek engesztelő áldozatul azokat az állatokat, a melyekre legjobban vágyódott: a bárányt, tehenet és lovat: — ezeket elfogták és éjfél-tájban megnyögözve az ember lakása elé állították.

Mikor az ember maga előtt látta a remegő állatokat, meglágvult a szíve és mivel már szerinte eléggé féltek tőle, azt akarta: szeressék is. Azt akarta, hogy az állatok szeressék, a mint ő is szerette az isteneket. Azért jól tartotta, megsimogatta őket s adott nekik enni-inni. Hálások voltak érte, tántoríthatatlan hívei lettek, nyalogatták kezét és bodogok voltak, hogy tüstént nem öltesse le őket, hiszen attól féltek.

És mikor szabadon bocsátotta őket, magasztalták mindenfelé, minden társuknak elmesélték, hogy milyen nemes lelkű és kegyes s csábitották őket, hogy vessék magukat hatalma alá. A kik aztán szót fogadtak, az emberhez jöttek s járma alá hajtották a nyakukat, irgalmat találtak nála s mindnyájukat »saját bárányainak« nevezte el. A többieket pedig, a kik nem akartak meghajolni s rabzolói jenni »farkasoknak« hitta.

És ezeket üldözi az ember most is számukra hegyezi nyilat, feszíti íjját és lelövi őket, mikor legkevésbé sejtik. És nem nyugszik addig, ameddig magvaszakadásig ki nem irtja őket és a kezes állatok segédei benne. Sokszor haragra gyújtja az embert a vadállatok ellenszégülése. De aztán mégis megbékíti a tulát, hogy azok is félnek tőle, hatalmát elismerik s tudják, hogy ő náluk nagyobb, erősebb és hatalmasabb.

Aho Janos után finnból:

Popini Albert dr.

Serravallo-China bora

v a s s a l,
orvosi tekintélyek, mint. udv. tanácsos. Dr. Braun udv. tanár, Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag, Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem:

XI. orvosi congressus Róma 1894.
IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.,
Általános kiállítás Turin 1898.,

Arany érem:

Kiállítás: Venécia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894.
Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 900 orvosi elismerés.

Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, kitűnő íze miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használtatik. $\frac{1}{2}$ literes üvegekben á frt 1.20, 1 literes üvegekben á frt 2.20. Kapható minden gyógyszerertárban.

Serravallo gyógyszerertár Triesztben,

gyógyszer nagybani szétküldése.

Alapított 1848.

ad 8524

1899.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a Simonffy utca 1. sorsz. telken emelendő **bérház építési munkáinak** biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A munkálatok következőleg vannak előirányozva:

I. II. Föld, kőműves, elhelyező és burkolási munka	89418.59
III. Kőfaragómunka	12315.0
IV. Vasszerkezetimunka	13443.40
V. Ácsmunka	9917.54
VI. Cserép- és palafedőmunka	3180.35
VII. Bádógosmunka	2764.13
VIII. Asztalosmunka	14727.80
IX. Padlózó munka	7225.48
X. Lakatosmunka	10982.12
XI. Mázoló munka	2561.00
XII. Üvegesmunka	5692.29
XIII. Szobafestő és falkárpitozó munka	2370.00
XIV. Kályhás munka	4086.00
XV. Vizvezeték és csatornázás	10228.90
együtt:	188,913.50

azaz Egyszáznyolcvannolc ezer kilencszáztizenhárom forint 50 krajczár

A munkálatok együttesen, külön-külön, vagy csoportonként is kiadatnak.

A versenytárgyalásban résztvehet minden kellő ipari képesítéssel bíró vállalkozó és iparos.

Írásbeli zárt ajánlatok fogadtatnak el, melyekben az ajánlatba hozandó egységárak, vagy szóval írt engedmény betűvel és számmal is tisztán, olvashatóan és határozottan kiirandó.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést és vállalati feltételeket, valamint a helyi viszonyokat, ismeri s azokat kötelezőnek elvállalja.

Minden ajánlattevő köteles az előirányozott összeg 5%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a városi házipénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni. Ily betéteket a városi házipénztári hivatal július hó 18-án délután 5 óráig fogad el.

A kellően bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok **f. évi július hó 18-án d. u. 5 óráig** a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be. Július 19-én d. e. 10 órakor a városháza nagytermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, távirati vagy utóajánlatok valamint kellően fel nem szerelt s kétes kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közt szabadon választhasson, vagy azok mellőzéseével a munkák biztosítására másképpen intézkedhessenek.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontástól számított hat hétig kötelezettségben marad.

Kelt Debreczen, sz. kir. város tanácsának 1899. évi június hó 26-án tartott üléséből.

A városi Tanács.